

Vydrove tovarne hranil, v Pragi VIII.

Letnik VIII.

Predplačati se ne more.

1. novembra 1911.

Deset zapovedi o Vydrovi žitni kavi.

I. Vydrova žitna kava je dar Božji; je *redilna, zdrava in nadomesti* zrnato kavo, za drag denar k nam dovažano.

II. Iznebi se *predsodka*, da iz žita ne more biti kava; *iz njega je krah*, zakaj bi ne poskusili?

III. Vzemí $\frac{3}{4}$ Vydrove in $\frac{1}{4}$ zrnate kave, ter jo *po navodila* pripravi. Zrnato kupuj samo *najboljše* vrste.

IV. Otrokom dajaj samo Vydrovo kavo. Radi jo pijo in ugaja jim.

V. Vydrovo žitno kavo *pokuhaj* in ne trpi, da bi se priprava iste le zanikerno vršila.

VI. S cikorijo oprežno ravnaj, ker ona da barvo, *kazi pa okus* kavi.

VII. Z rabljenjem Vydrove žitne kave si *prihraniš* ter to gotovo na drug način dobro porabiš.

VIII. Ne pozabi *priporočati* Vydrove žitne kave. Privošči tudi drugim tako dober zajutrek, kot samemu sebi.

IX. Cena je nizka: 5 kg. za 4 K 50 v, poštne in prosto. „Domači Prijatelj“ mesečno zastonj.

X. Naslov si dobro zapomni in se ne pusti z drugim motiti: *Vydrova tovarna hranil, Praga VIII.*

Cenjena gospodinja,

ljuba Vydrovčanka! Ni brez pomena, da Te opozorimo na desetero zapovedi o Vydrovi žitni kavi. Skrbi za nje dobro pripravo! Tudi najboljši izdelek ne more priti do svoje veljave, če se z njim ravna le površno in če se ga ne pripravlja na pravičen način. Tako je tudi najboljša zrnata kava neokusna, če pusti v grlu neprijeten okus po nerazkrojljivi cikoriji, ki ni niti v najmanjšem podoben okusu prave kave. Moderna gospodinja sploh ne uporablja cikorije. Vsaj se brez nje prav dobro lahko skuha zrnato kavo in če že hočeš biti štedljiva, je v tem oziru cikorija slabo nadomestilo. Kako okusna je Vydrovka, če se ji prida nekoliko zrn najboljše prave kave in kako je izvrstna sama s smetano!

Poskusi enkrat s stepeno smetano, kakoršno dobiš v mlekarnah! To je nekaj delikatnega in stavim, za kolikor kdo hoče, da je zrnata kava s cikorijo ali z mlekom v primeri s to, navadna „žlabudra.“ Žalibog, da ni povsod mogoče kuhati Vydrovke s smetano, pač pa se jo lahko „zabeli“ z nezatno množino zrnate kave in tudi v tem slučaju si veliko na boljšem, kakor če uporabljaš cikorijo. Otrokom, Vydrovčanom, ki so zrastle s pomočjo naše moke, ne dajaj zrnate kave in tudi ne alkoholnih pijač. Vzgojite si zdrav in duševno močan naraščaj!

Julep, izvrstna pijača.

Kaj je Julep?

Naraven sok, izprešan iz jabolk, višenj, grozdja in robidnic. Sok je v gorkem pasteriziran, da se umori v njem nahajajoče se kvasnice. Primešano mu ni ničesar, niti voda, niti kakšno barvilo. —

Podobni izdelki kot namizna pijača.

V inseratnem delu marsikaterega časopisa čitate, da se prodajajo izdelki, ki se morejo zredčiti in rabiti kot sadna namizna pijača. Da, toda nikdar ne čisti sadni soki, temveč so to eteri, pripravljene kemičnim potom, ki so le v okusu podobni gotovi vrsti sadja. Zredčeni so s krompirjevim sirupom. Iz sadja sploh pripravljene niso, temveč so le umetna nadomestila, nikakor pa niso zgoščeni iz pravih naravnih sokov. —

Vrste Julepa, cena in način uživanja.

Jabolčni Julep $\frac{1}{2}$ L. steklenica 45 vin.
Višnjovi Julep $\frac{1}{2}$ L. steklenica 65 vin.
Robidnični Julep $\frac{1}{2}$ L. steklenica 65 vin.
Borovničevi Julep $\frac{1}{2}$ L. steklenica 65 vin.
Vinski Julep 65 vin.

Priporočamo, da se pije robidnični in borovničevi Julep brez primešanja vode, kakor vino. Ostale vrste je boljše, da se jih na polovico zredči s studenčnico, s sodovo ali z mineralno vodo.

Razpošiljanje Julepa.

Julep pošiljamo le po železnici, ker vsled svoje teže ni prikladen za transport po pošti. V zabojčkih po 10 ali 20 steklenic nefrankirano, 50 steklenic pa franko na zadnjo železnično postajo naročnika. Priporočamo napraviti malo poskušnjo in potem vedno naročiti po 50 steklenic, ker pride na ta način Julep mnogo cenejše. — Prazne steklenice sprejemamo v naših, tudi zaračunjenih zabojih nazaj in sicer po 10 vin.

Shranjevanje Julepa.

Julep, shranjen v hladnem prostoru izdrži zelo dolgo. Če se ga odpre, začne kipeti in porabiti ga je treba v 2—3 dneh. Naravno je, da Julep začne na zraku kipeti, oziroma se kisati in takega naj se ne uživa.

Ali je Julep draga pijača?

Nasprotno, Julep je prava namizna in zelo poceni pijača. Računajmo na podlagi jabolčnega Julepa tako: $\frac{1}{2}$ steklenice, prazna vrnjena in z raznimi izdatki — 40 vin. Polovico sodove vode, stane potem tako pripravljena pijača 1 liter — 46 vin. Pol litrova steklenica zadostuje za 2 osebi in ta pijača ni taka kakor pivo, ki žejo še zvečja, Julep jo pogasi in omenjena množina zadostuje k večerji.

Komu je Julep priporočljiv?

Vsakomur. To je moderna pijača abstinentov, ljudi, ki so se odrekli uživanju alkohola. Za bolnike, bodisi z želodečno boleznijo ali z njenimi nasledki, pri polnokrvnih ljudeh in pri vročici. Za one, ki se hočejo omejiti na manjšo mero piva ali vina. Za otroke, katere hočemo obvarovati pred slabo navado, v uživanju alkoholnih pijač.

Nekoliko priznanj o Vydrovi otroški moki.

P. T.

Anton Adamovský, Nematice, Koryčani pri Brnu, Moravsko. Pošiljam Vam fotografijo našega malega Vydrovčana Josip Antona Adamovskega. Slikan je bil dne 3. septembra 1911 v starosti 8 mesecev. Vaša moka mu zelo prija in mu je v veliko korist. Dosedaj še ni obolel, kar je zasluga Vaše otroške moke in za to jo vsakemu kar najtopleje priporočamo. Pošljite nam jo kar v najkrajšem zopet 2 kg.

Vaclav Benda, posestnik, Nove Benetke. Pošljite nam obratno 1 kg. moke, imamo jo še le za en dan in otrok ne more biti brez nje. Vaša moka nadkriljuje vse ostale.

Jos. Bradáč, uradnik, sedaj v Ouvalech, hšt. 220. Z Vašimi izdelki smo bili vedno zadovoljni. To velja zlasti za otroško moko, katero smo najpreje naročali pri Vas. Našo najstarejšo hčerko smo z njo prihranjevali od drugega meseca, ko je dobila vsled slabega kravjega mleka črevesni katar, do približno $\frac{1}{2}$ leta. Moka ji je bila glavna hrana, tako da sedaj, ko je stara $3\frac{1}{2}$ leta, je — hvala Bogu v primeri z drugimi otroci, kakor bi ji bilo pet let. Veseli nas, da smo vzbudili med svojimi znanci simpatije ter pridobili nove odjemalce. Tudi v bodoče ne bomo pozabili priporočati Vašo cenj. firmo.

Josip Anton Adamovský!

Marija Cefelinova, soproga c. kr. orožn. stražmojstra, Bělčice. Dovoljujem si Vam naznaniti, da sem v popolnem redu šprejela pošiljatev otroške moke in da sem z njo prav zadovoljna. Našemu otroku zelo ugaja in upam, da se na njo popolnoma privadi.

Franc Čech, posestnik in župan, Košík, Roždalovice. Prosim, blagovolite mi poslati 2 kg. Vydrove otroške moke. Mala Micika noče drugega papcat. Včeraj ji je pošla in danes zjutraj še ni imela ničesar v ustih, joka neprenehoma. Debela je kakor oblica. Če bi jo le videli s kakšno slastjo prime za lonček, ne da ga iz rok, dokler je kaj v njem.

Častibor Černoč, učitelj, Doloplazy, Velika Bistrica pri Olomucu na Moravskem. Pošiljam Vam novo sliko našega 10 mes. starega Rostislava. Živimo gatakorekoč že od rojstva z Vašo moko.

Dosedaj še ni imel nikake želodčne bolezni in že tehtá 12 kg. Svoje sovrstnike, ki so naravno hranjeni, visoko nadkriljuje. Vašemu izdelku dela veliko reklamo.

Antonija Daňkova, soproga c. kr. poštarja, Třebušice. Na priporočanje gospoda MUDra. Dohnálka v Kostelcu n. Orł. prosim, da mi zopet pošljete 1 kg. Vaše otroške moke. Od začetka sem dajala $3\frac{1}{2}$ mesecev stari hčerki moko * * *, toda ta se pri njej ni sponesla, imela je bolečine v trebuhu in v črevah. Ko sem jo pa začela hraniti z Vašo moko, je v par dnevih ozdravila in dobro spala po noči. Videti je, da je Vaša moka dobro sredstvo za prehranjevanje otrok.

Rostislav Černoč.

Vladíček Dušek.

Julček Dvořák.

zdravih otrok. Ker sem o uspehih Vaše moke trdno prepričana, jo vsakomur priporočam kar najtoplejše.

Ana Dvořáková, soproga c. kr. pismonoše, Kojetín, Moravsko. Dovoljujem si poslati Vam podobico našega 15 mes. starega Julčka, ki je bil od prvega meseca hranjen z Vašo otroško moko in po sliki sodeč, se je ista pri njem izvrstno sponesla. Za Vašo moko je najboljša reklama, zato vedno in povsod priporočam Vaš izdelek, kot najboljšo hrano za otroke.

Anton Fiala, ključavničar, Lobzy pri Plznu. Pošiljam Vam sliko našega Zdenka ter prosim, da ga uvrstite med male Vydrovčane. Od 14. dneva ga hranimo z Vašo otroško moko. Fotografiran je v 10. mes. Sedaj, ko ima 15 mesecev, živahno skače in najrajši papa močnik iz Vydrove moke, ki mu zelo koristi. Vakemu jo kar najtoplejše priporočam. Obenem prosim, da mi pošljete kakor hitro mogoče 3 kg. otroške moke.

France Hejduk, dekor. slikar, Zvole pri Za-

Francek Hejduk.

Vladimir Dušek, učitelj v Bernaticah pri Nov. Jičínu na Moravskem. Dovoljujem si Vam poslati sliko našega Vladička, fotografiranega v starosti 10 mes. Vaše moke je že snedel 25 kg. in kakor videti, mu zelo ugaja.

Julija Dvořáková, soproga učitelja, Dřínov, Zlonice. Dovoljujem si poročati Vam, kako izvrstna hrana je Vaša otroška moka. Od nekaj tednov hranimo našega fantka samo z Vašo moko, pred tem je slabel od dneva do dneva vedno bolj ter bil že tako slab, da je marsikdo dvomil, če ostane pri življenju. Kmalu je okreval in v 6. mesecu je že imel 6 zobčkov in tehtal 9 kg. Postavljal se je na noge in se odlikoval od vseh onih, ki so bili njegove starosti in prihranjevani z drugimi mokami. Starejši naš dečko, dasiravno je bil zdrav, in v tej mladosti kazal takega napredka, to pa zato, ker takrat še nisem poznala Vašega izdelka. Kakor opažam, ima Vaš izdelek velik vpliv na razvoj kosti, kar je tudi velike važnosti. Če bi se v vseh rodbinah pravočasno seglo po tem sredstvu, koliko manj bi bilo ne-

Zdenko Fiala.

brehu, Moravsko. Pri tej priliki si dovoljujem priložiti sliko našega Francka, ki je po dvo-mesečnem dojenju težko obolel na črevesnem katarju in dasiravno je bil že dva dni kakor hrez življenja, zasluži vso čast Vaša otroška moka, s katero smo gaprihranjevali na nasvet g. okr. zdravnika. Z nje pomočjo smo si ga obrarovali pri zdravju. Sedaj je zopet močan in živahen in vsak, kdor ga pozna, se čudi, da je po teko težki bolezní zopet ozdravil. Zelo smo veseli, da se je češki izdelek tako izvrstno sponesel in da ga ni treba hvaliti, kakor to delajo drugi, on se hvali sam in v živ dokaz tega Vam pošiljamo sliko ter uljudno prosimo, da jo sprejmete v rodbino Vaše žive reklame. Fotografian je v začetku 8. meseca; sedaj je star 10 mesecev in tehta danes, neglede na to kar je moral pretrpeti, skoro 9 kg.

Růžena Holasova, soproga c. k. davčnega kontrolorja, Nýrskd. V prilogi pošiljam foto-

Matilda Holasova.

grafijo naše Matilde, ki ji je bilo ravno 5 mesecev, ko smo jo dali slikati. Hranimo jo izključno z Vašo izvrstno moko, ki ji zelo ugaja v jasen dokaz, da do danes še ni zbolela. Vašo moko torej priporočamo z največjim veseljem.

Jos. Jiříček, žel. uslužbenec, Zbejšov u Božího Požehání, na Moravskem. Dovoljujem

Boženka in Rožica, Jiříček.

si Vam poslati fotografijo naših dvojčkov, Boženke in ožice, ki nista bile dojene temveč življene le z Vašo moko. Sedaj sta stari po eno leto in kakor razvidno po sliki, jima moka zelo koristi, zato vsakemu priporočamo.

Marija Jungova, soproga postaje načelnika, Roketnice. Dovoljujem si Vam poslati podobico naše male „Vydrovčanke“ Verice, da se prepričate, kako izvrstna je Vaša moka, s katero smo jo izključno hranili od 3. meseca in to po zdravnikovem nasvetu, da jo imamo prehranjevati umetnim potom. Kakor videti, ji gre zelo v slast in sedaj, ko ji je 11 mesecev, že sama papca in hvala bogu, zbolela nam še sploh ni.

Verica Jungova.

Ana Krabathova, por. babica, Mallestig, Koroško. Pošiljam Vam sliko svojega sinčka Emila, ki ga izključno hranim z Vašo otroško moko. Fotografiran je v starosti 8 mesecev. O Vaši otroški moki moram reči, da ni le dobra, temveč da je izvrstna in da mojemu otroku, kakor je videti na sliki, zelo ugaja. Priporočala jo bom pri vsaki priliki.

Emil Krabath.

Zofija Matyškova, soproga dež. oficijala v Brnu. Naš sinček Vydrovčan se živi le od Vaše moke že takorekoč od rojstva, od 3. tedna. Raste kot konoplja. Je v 9. tednu ter tehta 5-13 kg., torej veliko več, kakor je zaznamovano v tabelah.

Kaza Markvartova.

V. Markvart, modeler, Bohumin v Šleziji. Pošiljam Vam sliko naše male Kazice, Vydrovčanke, ki je stara 14 mesecev. Hranjena je bila

izključno z Vašo moko. S tako slastjo jo je uživala, da jo je spapcala v 12 mesecih 12 kg. in pri tem se je vedno dobro počutila.

Jože Pechánek, posestnik, Prešlenice 9, Milevsko. Dovoljujem si Vam poslati fotografijo našega Vydrovčana Francka, kateri je od

Vlastica Staňkova.

Sedaj je stara 14 mesecev, tehta čez 12 kg., postavlja se že sama na noge in že poskuša se prestopati.

Josip Svoboda, gosp. nadzornik na knežjem veleposestvu, Tišice, Všetaty-Privory. V prilogi Vam pošiljam fotografijo našega 2 in pol leta starega „Vydrovčana Miroslavka Svobode,“ ki je prehranjen od najnežnejše mladosti z Vašo izvrstno otroško

Martica Sytař.

moko in ki si želi Vašo dobro kavo, brez dodatka zrnate. Videti je, da mu oboje prispeva k zdravju. Vaše izdelke, kot zdravju koristne, vsakemu kar najtoplejše priporočam.

Karol Štrobach, najemnik posestva „Stříbrná Lhotka,“ Mnišek. Dovoljujemo si Vam poslati sliko naše Milice, 7 mesecev stare, ki od drugega meseca uživa Vašo izvrstno otroško moko. Predno smo jo z njo prehranjevali, je bila zelo slabotna in mislili smo, da jo zgubimo. Kakor hitro smo ji pa začeli dajati „Vydrovko,“ se je vidno spremenila in rastla in kakor slika spričuje, tehta danes, ko ima 7 mesecev, 8 in pol kg.

Francek Pechánek.

14. dneva prihranjen z Vašo izvrstno moko in od 2. meseca ga z njo izključno hranimo. Moka mu zelo prija. Star je ravno 12 mesecev, ima 10 zobčkov in tehta 12¼ kg. To Vam je cela živahnost, hodi že sam in dela čast vsem Vydrovčanom. Sprejmite našo zahvalo in želimo Vam mnogo uspehov.

M. Staňkova, soproga šolskega ravnatelja, Okřešice pri Třebiču, na Moravskem. V prilogi pošiljam podobo naše male „Vydrovčanke“ Vastice, je z dvojčk in je bila hranjena z Vašo izvrstno otroško moko. Kakor je videti, ji je šla v slast.

Miroslav Svoboda.

JANKO TRPIN:

ŽIVLJENJA BOJ.

Četrt stoletja in še več,
divja, divja to boj besneč!...
Res, sablje ne leskečejo,
sovragi bomb ne mečejo;
od vojnih hujša pa grozot
je skoz življenje moja pot...
Toda za vse, kar sem trpel,
Boga le pričo sem imel!...

Zapuščen, ranjen v dno srca
skrivaj sem lil potok solza;
na me je padal vdar na vdar,
usode je besnel vihár!
Preganjaj me je zlobni svet,
sovrag se je smejal mi klet!...
Kaj je prebilo to srce,
sam Bog sam Bog v nebesih ve!

Večer se bliža in hladán
mi veje zrak čez bojno plan...
Pojema boj, mirí se kri,
le redko še oko solzi...
Mineva srčno me gorje,
z neba mi zvezdice bleste,
tešeč me: »Ti nesrečni mož,
prav kmalu v grobu mir do-
boš...

IVO TROŠT:

IZJEMA.

Ljubičeva Metka je bila v nemali zadregi. Življenja pomlad se ji je smehljala, življenje jo je vabilo: pridi, vzemi, uživaj. V nedriju je nosila list, njegov list, kjer ji obeta najlepšo bodočnost in sveti zakon.

Njeno srce je pa bilo strto, žalostno.

Sama je bila na svetu, sama kot trst v puščavi brez sorodnikov, dobrotnikov, brez svetovalcev. O ne! Svetovalcev je bilo mnogo, a samo takih, ki bi bili radi izkoriščali njeno lepoto v svojo korist.

Veselila se je Metka svoje lepote. Saj ji je bilo znano, da jo zavidajo za njo njene vrstnice bogate gruntarske hčere. Vsaka ženska je rada lepa in vsaki laska pridavek: najlepša.

Toda še mlada je spoznala Metka, da je lepota sicer dragocena, vendar ne najpotrebnejša ženska lastnost. Svet je prak-

tičen. Poleg lepega razgleda na deželi ima rad tudi okusen prigrizek, z lepo žensko tudi lepo doto. In te pa nima vsaka.

Kje naj jo vzame Metka, županova dekla? Vzrasla pri tujih ljudeh, je že izza rane mladosti okušala očitane, da zastonj dobiva obleko. No, deklica, naj si še mlada in drobna, je izkušala z marljivostjo ustrezati osornim, skopim gospodinjam. S tem si je siloma pridobila njih priznanje. Strme so si pripovedovale pri studencu na vasi, da je Metka izmed vseh pritepenk — brez očeta in matere — prava izjema.

Součenke so ji v šoli očitale ošabnost, ker je v šoli odgovarjala najbolje, pisala najlepše, pa se je pričkala z njimi, da ne more nič zato, če je — boljše glave. In zopet je morala slišati očitane: »Kako more biti taka le umnejša od naših, ko je bila njena mati pohujšanje celi fari, ona sama pa nezakonski, zaničevan otrok, vzgojen na občinske stroške!«

Tega očitanja Metka ni mogla zavrtni. Solze so jo zalile in skozi solze je prašala svoje preganjalke, zakaj jo vedno dražijo s to — resnico.

»Zato, ker ne boš nič boljša kot tvoja mati. Občina te bo redila na starost, kakor je njo.«

Tako so gladili pot v življenje osemnajstletni devojki — skrbni sosedje in izgovorne sosedje. Metka je jokala. V solzah je našla vsaj začasno tolažbo. Ali njeno srce se je vedno odločneje upiralo temu. Kakor drugod je hotela biti tudi tukaj izjema. Z neomadeževanim življenjem jim hoče dokazati, da se motijo in kruto varajo s svojim škodoželjnim prorokovanjem.

Približal se je čas, ko so menile vaške mamice, da se njih besede preminjajo že v resnico. Zal mladenič, marljiv rokodelec, le malo starejši od nje, ubožen kakor ona sama, ji je rekel nekoč, ko jo je došel iz cerkve gredočo v nedeljo od velike maše: »Metka, rad te imam. Le za te hočem delati, ko si prislužim dovolj, pa se vzameva. Ali me počakaš?« — Metka mu je verjela, prikimala zadovoljno in mu v potrdilo dala iz nedrij rdeč nagelj. Z njim se je Francelj postavljaj popoldne med fanti na vasi. Povedati ni hotel, katera mu ga je dala. Razodel jim je le toliko, da je rekel: najlepša.

Vedeli so dovolj. Saj je marsikdo pogledal za krasno deklico in vzdihnil: »Škoda, da nima denarja«. Ker ga Francelj tudi ni nimel, se ni nikomur čudno zdelo, če se imata rada. Toda vrstniki so mu vendar zavidali zalo dekcle in vaške mamice so mu namigavale, da bi se ga ne branila niti — gruntarska hči, ker je priden in dober. Ni jim verjel. Hudo mu je pa bilo in sklenil je, da se umakne zlobnim jezikom v poti — v Ameriko. Tam še prej zasluži dovolj, da piše po — njo in se vzameta z Metko. Tudi ona je odobravalala njegov načrt. Spremila ga je celo v Ljubljano na železnico. Solze žalosti in vesele nade je točila ob slovesu. Videla je že naprej: v ma-

lem gospodinjstvu mlado mamico, skrbečo za moža in svoje malčke.

Vrnila se je v rojstno vas in živela v prihodnji sreči, ki ji je pa prečrtala račun. Francelj je šel in se ni več vrnil. Pisal je dvakrat, trikrat. V Ameriki so še bogatejše neveste kot doma gruntarske hčere. Taka Američanka ga je dobila, pa sta se vzela.

Metka je preklinjala svojo bedo in izkušala vstrajati v misli, da ženska lahko živi tudi brez moža. Gotovo bi bila tudi sedaj dosegla častni pridevek izjema ter bi bila dlje časa vstrajala v tej žalosti in potrnosti, ko bi možkih ne mikala njena lepota.

Neki pomladni večer se je oglasil pod njenim oknom — Seljanov Milko, edinec najbogatejšega posestnika iz sosednje vasi. Ni mu verjela in ga odslovila. Oglasil se je drugič in tretjič — zaman. Slednjič je začel obetati, da se odpove tudi očetovi dedščini, če mu domači ne dovolijo, da vzame njo, ki jo ima raje kot samega sebe in vse na svetu. »Delati znam,« je trdil. »Pojdem za upravitelja na kako veliko posestvo. Zato sem se učil gospodarstva. Bova že živela.« Sedaj mu je Metka verjela, zakaj tudi njo je veselilo življenje ob zaslužku svojih rok.

Skrbnim vaščankam ni ostala dolgo skrita ta zveza. Obdelovale so njega in njo tako vztrajno, da so vse doznali njegovi starši. In Milku se ni godilo dobro tiste dni. Očetu je moral potrditi, da je vse to samo mladostna šala in materi je obljubil, da vzame nevesto, ki mu jo je ona že izbrala.

Metka je tedaj služila v rodni vasi pri županu, kjer so imeli po tedanji navadi tudi gostilno. Zato ni bilo prav nič čuda, če je prav kmalu izvedela vse tudi ona. Mati županja jo je resno, materinsko svarila: »Tako dolgo te bo imel rad, da se te naveliča. Potem se oženi z drugo. Tebi ostane — živa sramota«.

Metka ni verjela. Tudi pozneje ni verjela, ko so vaške mamice že tleskale z rokama: »Aha! Ali ni res tako! Naravnost za materjo!« Verjela je samo Milku, ki jo je tolažil: »Samo toliko časa moram trditi, da vzamem drugo, da mi zapišejo premoženje, potem pridem po te.«

Mati je izbrala Milku rdečelaso bogato Erno s Pristave. Njemu so zapisali vse obširno posestvo in določili dan poroke.

Razglašen je bil že drugi in tretji oklic v župni cerkvi in Metka je še zmerom čakala, da pride Milko po njo. Ni ga bilo. Prejokala je vso noč in sklenila v užaljenem srcu, da se mu osveti, ko pojde k poroki ali od poroke.

Res ga je čakala in nevesti vpričo ženina in svatov zabusila v obraz: »Le imej ga le, saj smetano sem že jaz polizala.« Nevesta je pa odgovorila brez zadrege: »Le imej ti smetano, jaz imam pa Milka«.

*

Minuli sta potem kaki dve leti.

Metki trden sklep je bil, da ne pogleda nobenega možkega več. Zlobni jeziki so ji bili v tem času že docela obgrizli dekleško čast, a ni obupala. Dokazati je hotela še vedno, da zna biti tudi v tem izjema.

Na koncu vasi se je naselil v novo hišo neznan, gosposki človek. Pripovedoval je, da je umirovljen uradnik, bi bi rad na deželi v miru preživel nekaj let. Zato išče ženske za gospodinjstvo. Često je zahajal k županu po dobre svete in dobro vino. Metka mu je ugajala od prvega trenutka. Tega tudi ni skrival dekletu. Bil je lepo oblečen, v najboljših letih in znal govoriti gladko in sladko. Dokazoval je, da so vsi ljudje enako vredni in trdil, da on to resnico vporablja v življenju s tem, da smatra vsako svojo uslužbenko sebi popolnoma enakopravno. Razlike med poslom in gospodarjem ne pozna.

Vasčanom se je zdelo to seveda nekaj novega, ne napačnega. Skrbne sosede so pa kmalu dognale to vest še natančneje: da ima namreč gospod Ferko zaradi prepogoste menjave svojih gospodinj nemalo sitnosti ter javnih in skrivnih posetov in tožba. Skratka: očitno je bilo, da zna gospod Ferko enakost med seboj in svojimi gospodinjami izkoriščati prav po domače. Ta vest je bila tudi skrbnim babicam najbolj všeč, zakaj vedele so, da se sedajle vjame Ljubičeva Metka, kakor se ni še nikoli.

*

Metka sedi pozno ponoči poleg svojega ležišča. Na mizi dogoreva sveča, nji v naročju pa leži list gospoda Ferkota, ki ji v njem obljubja prav dobro plačo, vso udobnost in prostost, ako pride k njemu za gospodinjo. »V posebno srečnem služaju zakon zajamčen«. Tako jo je vabil v listu. Te besede so vplivale nanjo, kakor očarujoča godba. Sladke so se ji zdele kakor med in obenem pekoče kot žrjavica. Tako blizu in tako daleč — zakonski zvezi. Tam obilnost in prostost, tu beda in zaničevanje. Kako naj se ubrani ponujani sreči! Ali naj ji zgine mladost brez sledu, brez veselja?

Da, v taki zadregi ni bila Ljubičeva Metka še nikoli. Naslonila je lepo glavico na zglavje in plakala in mislila in se bala. Kaj pa, če jo namesto zakona zapodi, kakor se je zgodilo že vsem drugim pri njem. To bo paša zavistnim vrstnicam in dokaz zgovornim ženicam, ki so od njene mladosti trdile: »Taka bo kakor je bila njena mati!«

Tisto noč ni zastinila očesa. Ko je pa oznanjalo zlato solnce mladi dan, se je vzravnala. Njen sklep je bil gotov. Zbrala je svoje stvari, jih stlačila v velik jerbas, se poslovila pri materi županji, zadela jerbas na glavo in šla. Županja jo je spremila do praga in tam gledala za njo škodoželjno in za-

smehujoče, dokler ni zavila za ogel koncem vasi, kjer je bival on, gospod Ferko.

Čakal jo je pri oknu. Morda tudi on ni spal ponoči. Metki je šinila vsa kri v lice in mlado telo je zadrhtelo, zahotelo. Saj je bil on tako prijazen. Veselo ji je kimal skozi okno.

Metka je krenila pogled v nasprotno stran ceste. Solze so ji zalile oči, a stopala je ponosno, odločno z jerbasom na glavi — v daljni tuji svet za deveto goro, kjer jo še nihče ne pozna.

Ali ostane tam tudi izjema?

FR. S.:

SANJE.

Ležal sem na postelji in gledal v strop. — Čemu bi že vstajal, odzvonilo je sedem in šola se začne šele ob devetih. In v postelji je tako prijetno. Ker nimam nujnejšega opravila, pa gledam po stenah in študiram že znane obraze, ki so jih napravile na njih mnogobrojne razpoke in maroge. — Glej, tam v kotu, kakor bi izurjen slikar narisal v profilu tistega puškarja iz mesta, ki sem se zadnjič seznanil z njim. Prav tiste košate brke, tisti nos in nazaj potisnjeno čelo! Pod spodnjo ustnico ima »muho«. Tudi na nosu ima »muho«, to se pravi, vrhu nosa mu poganja iz bradavice par kocin. —

Nad pečjo kraljuje moj nadučitelj in poleg njega sedi župnikov pes Tiras. Nadučiteljev obraz je resen, skoro strog, brke ima trdo zvite, kakor takrat ko se pelje v mesto k nadzorniku mene denuncirat; kanalja. Zadnjič sem ga bil razžalil, vrag vedi na kak način. Pokaral pa me je prav originalno. Srdito mi je izročil tri listke iz stenskega koledarja, ki so bili na njih pod velikimi številkami napisani duhoviti nemški reki, ki naj bi dostojno ožigosali mene in mojo pregreho. Mislil sem že staviti tiste številke v loterijo, toda uganil sem, da bi ne bilo sreče, ker je bil gospod srdit. — Tudi jaz bom enkrat nadučitelj, tudi jaz bom srdit in nosil bom zvite brke!

Zdaj pa sem še pomožni učitelj. Bože moj, to ni prav nič imenitna služba, posebno, če mora človek prakticirati v taki luknji kakor je Kolovoz.

»Druge zabave nimamo tukaj, pa pijmo za zabavo!« je rekel prav primerno finančni stražnik Nace. Pa smo pili toliko časa, da je Nace zaspal za mizo. Poslovili smo se v največjem prijateljstvu. A kaj stari Nace drugo jutro? Orožniku Golobu napiše pismo in slovesno izpove, da ne občuje več z njim, ker ga je v sinočnjem prepiru kruto razžalil in mu predbacival take reči, da on tega ne more prenesti itd. Golob pa je ugibal, kaj je temu človeku prišlo na misel, tudi mi nismo vedeli ničesar o kakem prepiru. Naposled se je zadeva le razjasnila.

Tisti čas namreč, ko je Nace spal za mizo, se mu sanjalo, da sta se sprla z Golobom, ki mu je predbacival tiste hude reči.

Vsi smo bili zadovoljni, da se je stvar lepo poravnala in pili smo naprej... Financarji in žandarji so veliki gospodje. Pisati in brati zna vsak in zasluži najmanj dvakrat toliko, kakor jaz. Zavidati jih mora vsak učitelj...

Bil sem na izprehodu in vračal sem se počasi proti »ro-parski« hiši, kjer stanujem. Ne vem, zakaj jo imenujejo »ro-parsko« hišo, jaz sem edini človek, ki stanujem v nji, ampak jaz menda nisem ropar. Pravzaprav pa ne zasluži lepšega imena. To vam je poslopje, da obide človeka žalost, če ga vidi, kaj šele, če mora notri stanovati! Veliko je — jako prostorno stanovanje imam, pet sob mi je na razpolago, dasi mi jedna zadostuje — da le še odurneje izgleda. Stene so razpokane, da bi lahko porinil roko v špranjo, in tako razčigaščene, da tvorijo vrata in okna take like, ki jih imenujemo v geometriji romboide. Kadar brije zunaj veter, sem zvečer vselej v dvomih, ali vstanem še jutri zjutraj ali bom pokopan pod razvalinami...

Vegasta okna so bulila v me dolgočasno, pospešil sem kora-ke, da bi ušel tem odurnim pogledom. Odklenil sem vrata in stopil v svojo sobo. Dve muhi sta mi pribrenčali nasproti, kakor bi hoteli pozdraviti svojega gospodarja. To so jedine živalice, ki jih imam v hiši, a tudi tem mora biti dolgčas. Če si ogledam sobo, me zopet popade žalost in jeza, da ni v njej nikakega reda. Pa naj bo razmetano, kakor pač je, saj podnevi tako nisem nikdar doma — ne morem biti doma! Pozimi je premrzlo, ostanem raje pri peči v krčmi. Zunanja onka se niso dala zapreti in veter mi je potrl vse šipe, da so bili ostali goli okviri. Ti okviri pa so me jako bodli v oči in nekega veselega večera sem jih potegnil v sobo in zakuril z njimi... Poleti pa blodim okrog, premišlujem svojo usodo, čutim, kako se izrabljajo moje moči, in v mojem srcu raste jeza in maščevalnost...

Ah, kdo bi zamogel pretrpeti toliko britkih ur, ko bi tolažbe ne bilo! Bog pa je tudi meni poslal tolažbo v podobi moje ljubice, ki je majhna in tako fina punčka, da bi jo poljuboval neprestano.

Včasih tudi rada malo zleti, zato jo imenujem »metuljček«. Metuljček dobi namreč mnogokrat kako ljubinsko pismo, ki me vselej jezi, dasi mi ne zakriva ničesar. Moj prijatelj Zgaga, ki si domišlja, da je najlepši fant daleč naokrog, jo je celo poljubil zadnjič — »za šalo«, kakor je rekel. Zato se včasih spreva, kar pa nič ne škoduje najini ljubezni. Narobe, taki majhni spori jo celo požive. Če pokropiš ogenj z vodo, začne sicer pojemati nato pa zaplapola tem živahneje...

Pa kaj vendar čujem! Otročji jok, saj stanujem sam v hiši, žive duše ni poleg mene. In še drug glas, to ni mogoče! Ali se mi sanja?

»Ali ne misliš vstati danes? Že je ob polosmih!« Te besede je spregovorila soproga nadučitelja Kerina, ko je vstopila s kričečim otrokom v naročju v spalnico, kjer je njen mož še trdo spal, zdaj pa začudeno odprl oči in urno skočil iz postelje.

»Veš, kaj se mi je sanjalo sedaj le? Preživel sem še enkrat tisto žalostno življenje v Kolovozu, ki se je nehalo že pred šestimi leti, hvala Bogu! Jedina vesela podobna iz tiste dobe pa mi je ostala in to si ti — metuljček!«

MATKOVIČ:

VETER.

In zavel je lahen veter,
lahen veter iz daljine
in obudil mi spomine —

Sladki, grenki so spomini
v moji duši se vrstili — — —
Ker je družega ljubila.
Ker sem ljubil jo srčno,
želel sem, da b' srečna bila,
nisem hodil več za njo —

Pa zavel je lahen veter,
lahen veter iz daljine
in odnesel je spomine.

ELVIRA DOLINAR:

SNUBEC.

Na gričku za vsajo je stala mala kočica. Slamnata njena streha je bila vsa zvihrana in oglodana, deloma z mahom porastena, zelena, deloma z novo, svetlo slamo pokrpana, tako je bila pisana, ko zemljevid. Tudi pri izbiranju stavbnega materijala ni bil tesar bog vedi kako izbirčen. Brunna, iz kojih je bila zložena, so bila skrivljena in zvita. Zato tudi ni imela uboga kočica niti jedne ravne stene. Še celo mala okenca niso bila jednako izrezana: jedno je viselo naprej, drugo nazaj. Zato je zgledala vsa uborna kočica, kot bi bila od starosti sključena in sfrkana; kot bi jo tiščala peza strehe k tlom, zvi-jajoč in izlokajoč njene uboge stranice. Samo cvetoče pelar-gonije, ki so stale v okencih, so popravile po nekoliko klavern utis, ki ga je sicer napravila na opazovalca. Imele so v svoji bujni rudeči krasoti nekaj svetaškega na sebi, čigar sijaj je obseval tudi žalostno bajtično tramovje.

Na izhojenem zglodanem pragu je sedel starec. Preko kolen mu je viselo par hlač, katerim je baš mislil prišiti še grumbe. Na sredincu desne roke mu je tičal jeklen naprstnik s predrenim vrhom, a šivanko z dolgim, povoščenim koncem si je bil zapičil v razpeti telovnik. Ni mislil zdaj na šivanje. Razpečatil je z veliko slovesnostjo list, ki mu ga je izročila žena, prihajajoča ravno s pošte, na spodnem koncu vasi.

Popravljal si je krojač očala na nosu, razgrnil papir ter začel čitati. Čital je dolgo, obračal liste a ko je prišel do konca, pričel je zopet od kraja. Naposled je zgrnil papir, pokimal ženi, ki je potrpežljivo čakala pred njim ter slovesno odgovoril:

»Tako je; pride zdaj domu. Naš Jakec pride zdaj domu. Zdaj zna šivati čez vse mojstre notri v mestu, pa si bo tukaj postavil veliki verkštat. Šest kselov bo imel pa tri lorfante. Ne bom se več mučil jaz z bodickanjem, ki mi tako že oči pešajo, da skoro ne bi mogel več štiha potrefiti. Vidiš žena, to je naš Jakec!«

Snel si je počasi z nosa očala, pospravil hlače in cvirn ter odnesel vse lepo notri v hišo. Nocoj mora praznovati na to veselo novico: fajeramt!

* * *

»Hm, hm, tu bo pa treba veliko predelati in popraviti.« Jakec je zmajal z glavo, ko je govoril te besede svojemu očetu.

»S čim boš pa popravil,« ga odvrne le ta. »Kje pa imaš kaj denarja. Tri leta si zdaj služil pri vseh mestnih mojstrih, pa kaj si donesel domu? Par škrijcastih oprav, družega nič. Kaj boš s temi zdaj popravljaj hišo?« Osorno je govoril stari. Ni bil prav zadovoljen s sinom, ki mu je prinesel domu pač usta polna lepih besed, toda prazne žepe.

»Ne rentočite no,« se je jezil zdaj mladi. »Kako pa se čem ženiti, če ne popravim! Katero pošteno dekle vam bo pa šlo v to ropotijo. Saj vidite, da se še komaj tram trama drži! Revne pa nečem; kaj bom z revno! Iz kase vzamem za zdaj denar. Potem mi ga pa že ona poplača. Ali čedno hišo postavim, drugače ne bo nič kšefta. Boste videli, še mestna gospoda se pripelje k meni ven, če hoče fino oblečena biti!«

Starec pa je zmajal svojo sivo glavo ter odšel v svojo razmaknjeno, trhljeno kočo. Sinovi projekti se mu niso dopadli.

V nedeljo, pred deseto mašo se je pa postavil Jakec v lepi, svetli, modni obleki, z belim manila-klobukom na glavi in z drobno palčico v roki pod košato lipo pred vaško cerkev, da opazuje vaška dekleta.

Mimo pride Sušnikova Reza, krasno dekle vitkega stasa in nežnih, rožnatih ličic, toda revna kot cerkvena miš. Jakcu se zakrožijo nekoliko oči, toda zaničljivo se nasmehne. Te beračije pa že ne, pa naj bo s tem lepša.

Pride mimo cela gruča deklet, večinoma hčere bogatih gruntašev. Poredno se smejejo in hihitajo med seboj, a izpod nafrizuranih las jim švigajo skrivaj oči po fantih, ki so robili na obeh straneh cesto. Svileni robci so blesteli v solncu.

Jakec se je zamislil. »Znabiti Zaplotnikova Fanika. Pravijo, da je bogata. Pa vse eno ne vem, če ima za mene dosti. Vrhu tega je njen oče neizmerno lakoten pa mi je gotovo ne da. Sitnosti bi bilo. Druge so pa za me vse preslabe.«

Jakec pogleduje dalje. Izza cestnega ovinka se prikaže priprosto oblečeno deklet s priprostim platnenim robcem na poglajeni glavi. Sklenjene roke so držale v bel robček zavit molitvenik. Sramežljivo je gledala v tla. Ena rama ji je bila očividno višja, ko druga. Zato je tudi ni maral noben fant, čeprav je bila pridna in poštena. Bila je šivilja ter je z delom svojih urnih prstov redila sebe in staro svojo mater.

Z gnevom se je obrnil Jakec v stran. Da morajo njegove praznične oči danes gledati to grdobijo! —

Toda glej, ali stopi zdaj res angelj nebeški pred njegove oči! Izza ovinka se prikaže čisto v belo oblečena deklica, bel šlamnik na svetlih kodercih, bel svilen, skoro presojen solnčnik kakor svetniška glorijska nad glavo razpet. Nežni, v bele, pletene rokavice oblečeni prstki so držali bel, koščen molitvenik. In nagajivi solnčni žarek je švignil mimo razpetega solnčnika naravnost v cvetoči obrazek, da so vzplamteli laski ko v živem zlatu. Oh, ko kraljica majnikova je stopalo krasno deklet po vaški cesti.

Jakcu je zastala sapa. »Ta ali nobena ne,« se mu ji izvililo iz hropečih prs. A njegove oči so se vsesale v to bujno dekliško podobo, kot v nadzemsko prikazen.

Urno so stopicale njene nožice po cesti, dokler ni dotekla kruljave šiljive pred seboj. »Počakajte, Nežika, greva skupaj, da ne bodeve tako vsaka samo za sebe stopile v božji hram.« In pridružil se je nebeški angelj grdemu zemskemu črvu, da gre z njim isto pot mimo fantovskega špalirja.

»Zakaj se neki pridruži tej pusti grdobi, ko je tako lepa in svetla?« si misli Jakec. »Prav, prav; vsaj vidim, da ni prav nič prevzetna.«

Tisto nedeljo je bil Jakec navzoč pri sv. maši pač samo po telesu. Misli so pa bile le tam, kamor so vedno romale njegove oči: pri belemu šlamniku v prvi klopi, tam tik pod prižnico.

* * *

»Ježeš no, fant, kako si vendar ti neumen,« se je kregala mati nad Jakcem. »Kaj res misliš, da te bo vzela tista gosposčina? Pa če te vzame, za kaj ti pa bo! Kaj misliš, da bo pred pečjo stala in kuhala, kakor jaz? Kaj misliš, da te bo prala

in rihtala, kakor te jaz rihtam? Saj družega ne zna, kot s tistim parazolčkom okoli letati in prismojene fante še bolj zmešati. Boš ji moral še dekle plačati, ki ji bo delo opravljala, pa še sam boš pod peto!»

Mirno je poslušal Jakec to ploho materinih besed, potem se je odkašljal ter smehljaje odgovoril: »Če me bo hotela? Še prav rada. Kaj nisem mar dosti fejest fant! In zaslužim tudi še kaj, da se le enkrat vrihtam. Pa hišico belo postavim — veste, vila pravijo v mestu taki fajn hišici — da se bo samo zagledala va — njo. Pa lep bel šporherd v kuhinjo. Ni vrag, če potem ne bo hotela sama kuhati. Denar pa vzamem iz kase. Čemu pa so kase, če ne za to, da dajo potrebnim denar. Ona naj le nikar ne čaka grofa. Zvedel sem, da so jako zadolženi. Po očetovi doti je še jaz ne bi maral, tako bo majhna. Ali materinstva ima par tisočakov. To bo ravno prav za mene. Boste že videli, kako fajn se bo to vse napravilo.«

»Glej, glej,« se je norčevala mati, »kako lepo mi je zdaj svoje molitvice namolil. Jaz pa ne bom z gosposčino pod jedino streho, pa ne bom, to ti povem jaz, mati tvoja. Zdaj pa naredi, kakor češ!»

In godrnjaje se je obrnila proti sajastemu ognjišču, kjer je stalo par črnih, zakajenih lončkov okolo plapolajočega ognja.

»No pa ne,« si je mislil Jakec. Žvižgal si je in pel in bil dobre volje. Vzel je svoj »manila« iz skrinje, povezal si lepo, pisano pentljo pod vratom, prijel za gizdavo palčico, pa hajdi po cesti proti Vrbovem.

Vrbovo je bilo veliko posestvo — skoro mali gradič, kake četrt ure od vasi. Tu je domovala njegova plavolasa izvoljenka, lepa Terezina. Vsaki dan je šel zdaj po tej poti, plazil se ob vrtni ograji, nadejajoč se, da jo kje zagleda. Toda do danes so se končale vse njegove ekskurzije tako, da je vstopil v malo krčmo ob cesti, da poplavlja tam jezo nad svojim neuspehom z dobro kapljico. Danes se je pa trdno zavzel, da jo mora videti, naj velja, kar hoče. Stopil je torej že poprej v krčmo, da si napije nekoliko korajže, potem pa hajdi naprej.

Izmislil si jo je prav fino. Kar naravnost notri gre, na vrt; poišče vrtnarja ter ga popraša za svet, kako naj si nasadi vrt. Saj mu ga ni treba takoj najti. Po belih, peščenih potih hodi sem pa tam, pa sreča njo, plavolaso, modrooko vilo s sladkim nasmehom.

Kaj se beli tam za grmom? Ni-li to njeno belo krilce? Hitro jo zavije na ono stran, ter stoji pred njo, krasotico vseh krasotic. Male grabljice je držala v roki ter snažila z njimi peščeno stezico.

Prijel je za klobuk ter ga odkril v velikem kolobarju, priklonil se uljudno ter pozdravil. Ona se nesmehe ter vpraša se zvonkim glasom: »Ali koga iščete?« »Da, da, z vrtnarjem bi rad govoril,« je jecljal ter bulil svoje zaljubene oči v njen

zarudeli obraz. »A tako; danes ga pa ravno ni doma. Odpeljal se je v mesto zelenjave prodajat.« In grabila je urno dalje, kot bi se hotela umakniti njegovemu vsiljivemu pogledu. Ker je pa le še stal, kot bi še ne mislil oditi, mu reče na kratko: »Z Bogom«, ter odide proti hiši.

»Bo že, bo že,« si je mislil Jakec, vrnivši se domu. »Samo nekoliko plaha je še, pa se že privadi.« In vsedel se je na klo-pico pred hišo, pred svojo na pol razpalo bajtico, ter prebil ostali del dneva v »dolce far niente,« tapljajoč se blaženstva ob spominu na sladki njen smehljaj.

Drugi dan je bil zopet na vrtu. A zdaj mu sreča ni bila tako mila. Našel je sicer lepo Terezino s košarico v roki v kojoj je brala grah. A ko je čutila njegov vroči pogled je takoj postavila košarico na tla ter je odšla. Moral se je tedaj obrniti do vrtnarja, ki je bil danes doma ter mu razkladati vzrok svojega prihoda.

Opazila pa je njegove poželjive oči tudi stara dekla Mica, ki je Terezinki pomagala brati grah. Komaj je bila košarica polna, že je pritekla domu, ter se skoro zaletela v Terezinko. »Jejzisa, gospodična, tak je vendarle res, kar govorijo doli v vasi, da se je ta šnajderska rogovila zagledala v njih pa jih misli za resnico zasnuti. Da bo neki postavil cel gradič tam, na mesto one raztrgane bajte, samo da jim bom lepše.«

»Molči no, Mica,« je prosila Terezinka, »ta človek je menda blazen.« Naenkrat ji je bilo jasno, da je vrtnar le pretveza, a njej sami da velja njegov prihod. In zbežala je v svojo sobico, vrgla se na divan ter plakala od jeze in stida. Vedno je čutila ta goreči pogled na sebi in občutila ga je kakor veliko sramoto.

Par dni je bilo mira. A ne dolgo. Jakec je le premišljeval, kako bi se približal rodbini. Naposled si misli: Korajža velja, ter se napoti kar naravnost tja v hišo k Terezinkinemu očetu.

Priklanjaje stopi v sobo. »Ne zamezite, gospod, da se vam predstavljam. V mestu sem se učil krojaštva. Znam vsako fino delo. Sako-ancuge, salon-obleke, lovske in športne obleke, žile-je in pantalone, vse po najnovejši fazoni. Mislim odpreti veliki atelje, pa bi se priporočal, če bi hotel dati gospod pri meni delati. Treba le domačega človeka podpirati, ki dobro in poceni dela. Rajši pustite tuje, drage in slabe firme.«

Toda gospod, ki je bil dober poznavalec ljudi, je takoj spoznal kake vrste tiča ima pred seboj ter je dejal: »Veste, 20 let imam že jedinega krojača, ki me prav dobro postreže, ter ga ne maram pustiti. Za veliki atelje pa tukaj na vasi ni pravo mesto. Držite se torej rajši kmetov, ki imajo tudi radi dobro in poceni robo. Moderne fazone pa prepustite mestnim krojačem. Pa sva, mislim, opravila.«

Kaj bi bil neki rekel poparjevemu Jakcu, ako bi bil vedel, da ima pred seboj snubca svoje hčere!

Zunaj na hodniku pa je srečal Jakec Terezinko. Pa ga je ošvignil tak jezen pogled, da ga je kar zazeblo. Obrnila mu je hitro hrbet ter zginila za prvimi vrati, da je kar obupaval: Fant, iz te moke pa ne bo kruha.

* * *

Kaj bi dalje še povedal? Lepe Terezinke ni Jakec več zalezoval, ko je bil pod kap postavljen, še predno je bil snubil. Sploh so njegove zahteve glede kakovosti njegove prihodnje neveste kaj hitro padale. Izbiral je še nekaj časa med bogatimi kmečkimi dekletki v vasi, a prepričal se je kmalu, da ga nobena ne mara. Šel je k revnim dekletom, a i one so bile že vse preskrbljene s fanti. Ostala je še ona edina, koje ni nobeden maral, da — si je bila pridna in marljiva. Saj je imela eno ramo previsoko.

A usoda je že taka. Kar si želiš, tega ni dobiš; a česar nečeš, to ti je dano v obilni meri. To resnico je moral izkusiti tudi Jakec. In na predpustni pondeljek — ravno še pred sklepom — je stal pred oltarjem s šiviljo Nežiko.

Nežika nikakor ni bila »nobel« nevesta. Nji tudi ni bilo treba hiše popraviti niti denarja najemati. Tudi štedilnika ni bilo treba postaviti. Nežika bo že kuhala na običajni način na ognjišču pred črnim istjem. Zato je pa pripeljala s seboj svoj šivaleni stroj, čigar kolo se prav urno suče.

Toda tudi Jakec se je oprijel sedaj dela — priprostitih kmečkih oblek brez fazon — ko vidi svojo ženo tako marljivo. In tako vlada mir in zadovoljstvo v mali razpali bajtici. Stari očka pa sedi za pečjo, si baše vivček ter zadovoljno mrmra: »Pa saj sem vedel, da se bom rešil badickanja, ko se mi oženi sin. Če ga ona gosposka deklica ni marala, je pa ta toliko bolj pridna. Boš videl, da si postavljena za par let novo, lepo zidano hišo! Samo če bom še dočakal!«

FRANJO NEUBAUER:

TEŽKA URA.

Nad dušo izmučeno vso
ležala temina je grobna,
letela je misel po njej
kot ptica ponočna zlokobna.

In čul sem peruti udar
in šum ko da vihra se bliža,
in čutil, da mrak se gosti,
da k meni grozeče se niža.

Najslabša prodrla svetlost
do mene ni z nebnega svoda,
zastonj je iskalo oko
iz tem neprodirnih izhoda.

In upal sem, da mi vsaj ti
zakličeš v to grozno temino!...
Vse tiho..., le šum je perot
naznanjal nesreče bližino.

GROGA.

V isoko na drevesih se smejaajo sove, v vrhovih se svetlika nebo, svetli kamenčki blesketajo pod njim in pomežikujejo kakor še napol zaspane oči. V rahlem nočnem vetru si pošepetavajo drevesni vrhovi in gledajo z zasmehom na Gropa, ki se kotali po razdrapani cesti. Ne zaupa mnogo svojim nogam, nerodno jih otepa okoli sebe, kakor bi ne bile njegove. Cela cesta je zagrnjena v črno, gozdno temoto, le spredaj, daleč pred njim se svete vilčka modra vrata, porastena z bukovim drevjem. Cesta ni podobna cesti, gozd ni podoben gozdu, vse je podobno roparskemu brlogu.

Gropa je stopal z vso naglico po kolovozni cesti, toda gozd se je vedno daljšal, kakor bi ga mu bil kdo spredaj prideval. Zdelo se mu je, da opravlja že sedaj pokoro za oni svet.

Dobro je zastavil nogo, da bi mu ne izpodletelo, siknil je v temo, stisnil pesti in vdaril po čelu. Toda preveč je bil neroden, izpodbil si je klobuk, ki je padel čisto tiho v stran. Gropa se je priklonil, v glavo pa mu je stopila kri, pred očmi mu je zaplesalo in Gropa se je zavrtil v trnjnjevo vejevje. Tam, se mu je zdelo, da bi ne bil preveč na mehko postlanem, zato se je rešil po dolgem naporu in zlezal nazaj na cesto.

Ob drevesu se je ustavil in pričel:

»Seveda! Čakal sem! Božja kazen! Ali mi je tega treba? Ves sem še siv in plesniv, pa se še moram jeziti radi one šolarde doma. Samo radi njih popivam, dobiček iščem pa tukaj po trnju in dračju. Zviti so kakor od Boga zapuščeni židi, prave zveri v ovčjih kožah. Maščevati se moram.«

Nad njim je splahutala sova, Gropa se je zganil in začutil, kako ga je pričelo rezati nekaj v lica.

»Sam vrag se je spravil name. Pa če že hoče dobiti mene, naj vzame prej one hudirje doma, lenuhe, ne vem kako bi jim še rekel. Preje so mi gladili lica, skakali hinavsko okoli mene in se mi prilizovali, sedaj so nemi, obračajo mi hrbet in čakajo, da me vzame vrag.«

Če bi ga bil kdo čul, bi se bil prestrašil; s trdim naglasom je rezal besede, oči je povešil jezno v stran, koža na obrazu se mu je nagubancila, jeza se mu je prelivala po glavi kakor valovi v viharju, ki bijejo ob kamenje tjavendan, samo da bi uničili vse, kar jim pride v pesti.

»Vsi se me morajo zbiti! Da bi bil sin več nego oče? Da bi me njegova žena ustrahovala? Še so prekratki! Ne dovolim si, da bi mi oni delili, kar sem jaz pristradal! Ne!«

Zgrbljeni in koščeni obraz se mu je pretvarjal v čudne oblike, oči kakor dva goreča ogla, iz njih se je izlival srd, podoben dolgemu plamenu. Prsa so se mu ožila in širila, dolgim vzdihom so sledile polzatajene kletvice.

Na cesto je bil popolnoma pozabil, sam ni vedel, da je prišel že skoro iz gozda, kjer se mu je odprla dolina in loka, po kateri je nekoč kosil; polje, po katerem je oral in slamnata hiša, v kateri je bil nekoč gospodar, sedaj pa — berač. Pred očmi se mu je stemnilo, da je sedel v travo.

»Starec sem, žele mi smrti... Bil sem mladenič, takrat so se mi ponujala dekleta — samo le spomin izza davnih dni, pa ne vem ali naj sem vesel ali žalosten?«

Solza mu je padla na lica, in pričel je vnovič:

»Okoli bajte se širijo vrtovi, zelena trava, steze prepregajo polja, vse je bilo nekoč moje.«

Vzel je rdečo ruto in si obrisal oči. Zdelo se mu je pa, da se je okrepil, da ga je prešinila krepost, da se mu je v glavi razbistrilo. Razcefran oblak je hitel nad njegovo glavo in izginitil za horizontom kakor bi vanj pihnil.

Zopet se je namenil dalje, dasi so se mu krčile noge. Po telesu sta se mu pretakala vročina in mraz, jeza in nestrpnost. Noč se je temnila vedno bolj, steza je bila podobna le še beli lisi, okoli raztresene bajte so bile enake belim kamenčkom, nebo pa je bilo jasno in čisto, kakor oko.

Grogji so se napenjale ustnice, oči so se mu svetile, čakal je samo, kako bi izrabil svojo moč in kedaj bi izlil vso jezo. Srce mu je bilo vedno močnejše, noge so postajale neokretne, samo še črez vežni prag je treba stopiti in izrabiti svojo silo kakorkoli.

»Smejajo se notri pri brleči petrolejki, nič drugega nego smehlaj jih je.«

Sam ni vedel, kaj bi naredil. Ali jim naj rozloži lepo vse po vrsti, lepo, kakor si misli? Ali naj vzame palico in omahne, da se razleti vse kakor ob potresu? Ali naj se poniža ter poklekne pred svojega sina in njegovo Cenko in jih poprosi prav milo za kos ovsenega kruha? — Ne! Tega ne naredi! Sin ne sme biti nad očetom, kakor ni učitelj nad učencem, in ne hlapec nad gospodarjem! K njim bi se priplazil z laskovo prošnjo kakor tat, ki je ukradel iz lonca meso, pa prosi ponižno, naj mu dajo kruha? »Ne!« zakriči na glas.

»Je že zopet pijan!« se zasliši zaničljivo iz sobe. Vrata se odpro, Gropa stopi pogumno v sobo, se vstopi pred sina in ga gleda.

»Danes ste pa že zopet v nebesih, ker kričite kakor žganjar! Glejte, da se spravite spat!« zakriči sin in mu pokaže hrbet.

»Kaj... jaz... da si upaš? Nikamor ne!«

»Ali se vam blede?«

»Kake besede so to? Lisice prekanjene!« Oči mu stopijo izpod čela, vzdigne palico kakor bi hotel zapovedovati.

»Oče ne norčujte se iz nas!« pravi sin s polzatajenim glasom. —

»Kakor tatovi! Vse ste mi vzeli, do danes sem molčal, sedaj pa ne morem več! Vse mora iti na kup, makari naj me zaprejo. Držite me, drugače vas vse pobijem!«

Čenka sune Groga v hrbet; sin videč svojega očeta v najhujši jezi, priskoči k Cenki in pahne Groga skozi vrata, da se zakotali po tleh in zaklene za njim vrata.

*

Pred leti, ko je Grogí osivela glava, se je zahotelo njegovemu sinu Tonetu po gospodarstvu, po lepem posestvu. Oženil bi se bil rad, ali Groga ni posebno rad slišal o ženitvi. Če bi prišla k hiši prava gospodinja, kakoršnih pa navadno ne preostaja, bi bil Groga zadovoljen. Ali Tone je škilil dolgo časa za županovo Cenko. Imela jih je sicer na vsak prst pet, kakor so govorili po vasi, ali Tone se ji je bil vendar najbolj prikupil. Bila je najlepša v vasi, pa tudi najbolj bogata. Če se oženi z njo Tone, potem bosta onadva nad vsemi drugimi bajtarji.

Grogí pa se je zdelo vedno, da zanj iz te moke ne bo kruha. Čenka je res lepa, gospodinja bi morda še tudi bila, če bi hotela poslušati pamente ljudi, ali preveč je ošabna, njene oči že govore, da ne misli tako kakor govori.

In zgodilo se je, da je pripeljal Tone Cenko na svoj dom. Rad bi jo bil pokazal očetu v resnici, kakoršna je, z vsemi lastnostmi. Tone je bil uverjen, da je njegova Cenka najpametnejša in najbolj razumna; tuptam je včasi nekoliko poredna, ali to ni nič hudega; človek mora menjati tuptam enoličnost svojega življenja na kakoršenkoli način.

»Torej le prisedita,« je rekel Groga s prisiljenim nasmehom. —

»Pripeljal sem vam, oče, Cenko, da vidite, da znam v resnici izbrati, da imam oči kakor noben v okolici.«

»No, saj ne rečem nič, kaj bi govoril proti svoji volji in proti svojim mislim. — Čenka, rad sem, da te vidim v svoji revni bajti. Daj mi roko!«

Cenki je zaplalo srce od radosti, ni si mogla predstavljati Groga tako dobrosrčnega in uljudnega.

»Čenka,« je govoril dalje Groga, »kaj ne, naša bajta je kakor polževa hiša proti vaši.«

»Kaj bi neki, samo da me ima Tone rad!« reče smehlajoč Cenka.

»Dolgo ne bom, kar sem dobil po očetu, to zapustim vana, leseno bajto in vse, kar spada k nji. Sicer se bo slišalo čudno; županova hči vzame Grogovega Toneta, toda če vama je usojeno, kdo bi ugovarjal. Jaz, ne verujem posebno v vašo srečo, bojim se, zelo se bojim!«

»Ali, oče...« pravi bojazno Cenka, skoči k Grogí ter ga objame. »Kaj bi se bali? Če se midva ne bojiva... In jaz ga

imam tako rada, kar čez morje bi ušla z njim ,on me pa tudi ljubi, kolikrat mi je že rekel. Kaj ne, Tone?»

»Kaj bi izpraševala, drugače niti ne more biti. Sedaj na jesen se vzameva, oče nama pa pripiše svojo pesest, pa...«

»Kaj pa jaz?» pravi Gropa z povzdignjenimi očmi.

»Brez skrbi, oče! Dokler bova jaz in Cenka, boste živeli kakor se spodobi, toliko se pa ne ponižam, da bi pustil svojega očeta stradati, kakšno bi imel srce. Za vas bode dobro, treba je, da začnete počivati, imate že sivo glavo, pri nas se bodete imeli kakor v nebesih.«

»Jaz bi vama svetoval, da še počakata par let, nikar se še ne oženi Tone, poslušaj svojega očeta. Jaz nimam nič proti Cenki, ravno narobe, prav rad jo imam, samo počakajta še par let, meni so tako ali tako odmerjeni dnevi. Potem pa naredita z vsem imetjem, kar hočeta.«

»Nak, to ni mogoče, oče! V jeseni se oženim. V jeseni, kaj ne Cenka.«

»Moj oče, tudi tako pravi,« je djala Cenka z napol solznimi očmi.

»No, saj vidim, da ne opravi nič! Sin bi moral biti sicer poslušen svojemu očetu, ali že vidim, sedanja mladež je nekako trucasta, več hoče vedeti, kakor mi, ki smo že nekaj izkusili. Bog vaju blagoslovi, naj se zgodi po vaši bolji, samo jaz se bojim, jaz se bojim...« Naslonil je sivo brado ob roko in pogledal Toneta s solznimi očmi, nad katerimi so se košatile sivkaste obrvi.

»O, kako ste dober, oče!« pravi veselo Cenka. »Kako vas imam rada! Midva s Tonetom bova skrbela za vas, ni se vam treba bati, svoja stara leta boste preživeli v miru.«

»Sinovske obljube so včasih velike, ali uresničijo se mla-kdaj. Dokler se lahko zanaša človek na svoje pesti, na svoje žulje, takrat je varen, da vsaj za lakoto ne pogine, četudi je svet že tako daleč, da če človek lahko dela, ga ne more dobiti, da bi se vsaj lahko preživel, kadar pa mu opešajo roke, potem bi bilo pa najbolje, da se poslovijo od tega sveta, ker zanašati se na tujo dobrosrčnost, je velika zmeta.«

»No, ta bi bila dobra, da bi sin ne imel tolika srca, da ne bi skrbel na stare dni za svojega očeta!« pravi važno Tone.

»Človek lahko izkusi vse! — Sicer pa — Bog vaju blago-slovi, v jeseni vama prepustim vse v božjem imenu. Vzemita se kadar se hočeta in glejta, da se bo vama boljše godilo kakor se je meni.«

Tone in Cenka nista vedela, kaj bi počela od radosti. —

V jeseni sta se vzela in takrat se je radovala cela vas. Povsod se je govorilo: »Županova Cenka je vzela Grogovega Toneta!«

Gropa je uvidel kmalu, da je on v hiši kakor pri vozu peto kolo, nekaj odveč, kar ne spada v nekdanjo Grogovo hišo. Začel je

popijati, da je zapravil polagoma ves oni denar, kar si ga je bil pridržal. Od takrat pa, ko ga je bil pahnil sin iz hiše, se ni več prikazal. Pri sosedu so podirali streho. Tam je prosil gospodarja, da mu je dal kos tiste strehe, odnesel jo je v gozd med praprotje. Tam jo je postavil na štiri kole, ob krajih jo je založil z kamenjem in z ilovico. In tam je njegov dom še sedaj. Vsa njegova oprava obstoji v eni mreži za ribe loviti in par trnkov. Kadar nalovi kaj rib, jih proda, denar pa zapije ali zastavi v loteriji, ne meneč se za to, če mu gleda palec skozi čevelj...

V. NARTE:

SPOMINI.

— Ah, te noči vse tajnostno smehljaje
beže čez daljno nedogledno plan,
kot vranec svetel čez polnoč vihraje
hitel bi splašen v daljo nebrzdan...

Ah, te noči! — A fantov ni na polju,
ni pesmi, niti vriska sred noči,
le hrepenenje koprni v podolju,
življenje mre bolesti brez moči...

Da, bilo je! — zapadlo je pozabi! —
zamislil starec se je v prošle dni —
— nekdanj veseli, kot da greh nas vabi
med vriski fantje smo k dekletom šli...

— Da, bilo je! — Točajka lepa, liter! —
Poklical fant je in se je zazrl:
in sredi trepetanja mehkih citer
je molk vsled molka koprnenja mrl...

SLAVKO TABORSKI:

MATERI IZ TUJINE.

O mati, veš, v teh čudežnih nočeh,
ko zapeljivo mi šepče mrak
in noč razpleta svoje skrite mreže,
kaj sina varuje, da ne podleže,
in da ne zablodi njegov korak?
Oj mati, tvoje žuljave roke,
in tvoje, mati, vtrujene noge
in tiha prošnja tvojih solz v očeh.

IVAN WASTL:

KOROŠKI NARODNI PREGOVORI IN REKI.

Lažje bi od crknjenega konja dobil sapo, kakor kakšen dar, od tega človeka.

Lastna hvala medle konje jezdi.

Čast in hvala — sta se pod hrastom metala — Čast — je zlezla v hrast — hvala — je pa spodaj ostala. ,

Vsak je svoje časti vreden.

Kdor z vlačugami orje, bo z beračmi vlačil.

Kadar se začnejo Korošci na Štajersko izseljevati, pomeni to slabe čase.

Ta je nedolžen, kakor tisti ki na vislicah visi.

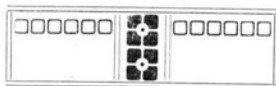
Bog že ve zakaj je kozji rep prisekal in zakaj je oslu dolga ušesa vstvaril.

Kes po smrti je prepozen.

Lažnjivec in hinavec se skrivata za tata.

Strah je hudoben človek.

Kdor hoče obrekovan biti, se mora ženiti, kdor pa češčen, pa umreti.

Nevošljivec.

„Ti, Janez, kaj pa vedno tako neumno pogleduješ na mojo staro, za to sem jaz tukaj.“

Ko drugi trpi.

„Glej, glej, ta je pa še bolj oženjen kakor jaz!“

V NEBO.

Po Skupnikovih Uplazih v Tatrah je šla Hanca. Veter je pihal. Zdelo se ji je, da jo hoče vreči v dolino. Hladno je bilo in čeprav je imela kožuh na sebi a povrh toplo ruto, ji je vseeno prodirala zima do kosti. Po nebu so se valjale debele snežene plasti; solnce skoro brez leska, kakor mrtvo je komaj blede razsvitljevalo svinčene oblake. Okrog in okrog je ležala neizmerna puščoba in tak šum se je gnal čez gore od vetra, da ji je strah stiskal prsa. Kakor da ječi cela Tatra, tako se je slišalo.

Ampak Hanca je šla vseeno dalje.

Če bi jo bil kdo srečal, bi jo bil gotovo vprašal.

»A zakaj greš, ti dekle, v te gore, v to puščavo, v ta šum? Žive duše ni več tam, samo strah preži tam na te, samo smrt bo zazijala v te s svojimi strašnimi zobmi, slabost te bo vrgla in konec bo s teboj. Kdo pa gre v planine konec jeseni? Vrni se, če se hočeš še kdaj vrniti. Le pojdi dalje in nikoli več ne boš ugledala zelene trave, niti jasnega žita. Veter te bo razhladil, zameti te bodo zasuli, orli in jastrebi bodo raznesli tvoje mlado telo po gorah. Zakaj greš tja, dekle?«

Tako bi jo bil gotovo spraševal vsak, kdor bi jo bil srečal, ampak nihče več jo ni mogel srečati. Pastirji in divji lovci so že davno obesili svoje puške po stenah, kajti divje koze niso več vredne strela; nihče več se ne vlačil po gorah.

Ali Hanci je prav, četudi je tako neizmerno pusto naokrog, da jo ne bo vprašal nihče, zakaj gre in po kaj gre.

Kaj bi mu odgovorila? Beži v planine pred svojo nesrečo in sramoto. Kam? Zakaj? Tega ona ne ve, na to niti ne misli. Gre naprej, da bi šla, daleč od ljudi.

Težki čas se bliža in skrivati to dlje je bilo že težko. Marsi kateri se je to pripetilo ali revnejše si ni moglo poiskati. Oče in mati sta umrla in mista pustila Hanci ničesar, kar je bilo, zapila sta že prej. Rodbina pa, bogata rodbina, o takem dekletu kakor je Hanca še slišati ni hotela. Vojta Kronjec, ki ji je obljubil, da jo bo vzel, je rekel le: »Ostani z Bogom!« in odšel v Ameriko. Hanca je ostala sama v vasi, sama, samcata, zapuščena, na službi pri židu, ki se ni brigal za njo in ki bi jo spodil zdaj po svetu, to ve gotovo. In potem? Kam naj gre? Kaj naj počne? Umrla bi prej od lakote predno bi prišla zopet k zdravju; in pa kdo jo bo vzel v službo z majhnim otročičem. Ko bi bili ljudje vsaj dobrega srca. Ko se je Kozjakovi Žefki to primerilo, ji ni rekel nihče ničesar, ker je bogata, za Hanco pa je vse s prstom pokazovalo, komaj da so malo posumili, kaj se pripravlja.

In vendar je ona tudi človek in tudi božji stvor, kakor oni drugi.

Strašen obup jo je premagal. Že prej ji je bilo hudo na svetu, da je včasih mislila, da ne bo prestala a vendar se je zdaj še le prav začelo. Skočiti čez most ali kaj? Večkrat je šla na most ali kadarkoli je pogledala v to tiho, kalno vodo, zeleno in skoraj negibno, vselej jo je stisnilo v grlu nekaj groznega in bežala je proč, kakor da bi jo kdo grabil za lase in s silo hotel potegniti v tolmun.

Tudi v vodnjak je poskušala skočiti, ali skočiti v to črno brezno je bilo še težje.

Pokoriti se je morala toraj za to srčno ljubezen, za to brez-krajno udanost, za to brezmejno sladkost, ki jo je pila, kakor oster med . . . Zdaj ni bilo za njo več mesta na svetu, niti tolažbe ne. —

Hanca se je bala težkega časa, bala se je žida, bala se je ljudi, bala se je kaplana, ki je s celim imenom oznanjal iz priž-nice »potepenke« in svaril ž njimi, kakor da bi bile kužne, druge ljudi, bala se je nesreče svoje in hude usode — in ni vedela kam naj se dene.

Nekoč v nedeljo popoldne je sela Hanca na skladnico drv za krčmo in se zajokala. Jokala je tako, da je skoraj oči iztočila od solz, potem se je oblekla in šla. Žla je naprej k goram in sama ni vedela, kam gre.

Pot k Gosenčevim Stavom je znala, krave je pasla tam prej, tja se je torej obrnila. Na Skupnikovih Uplazih je bilo čez gležnje snega ali Hanca je vseeno šla. Začrnele so se pred njo gorske kočje in planjšave. Mili, mogočni Bog, kako ji je bilo lepo tukaj enkrat! Koliko se je tukaj naveselila in nasmejala! Tudi Vojta je pasel tukaj in tu sta se zaljubila eden v drugega na Hančino nesrečo. In Vavrinkova Bronka in mlinarjeva Mariša ste pasli tod. Kolikrat so šle vse skupaj na Zelen vrh, legle v travo na solnce in pele, da je odzvanjal odmev od vseh planin. Solnce se je tam tako prelestno razlivalo po gorski paši, kakor nikjer drugje. In kamor koli se je obrnil pogled, povsod črne krave, rdečke in rjavke in belke, od povsod zvenkljajo zvonci a tam pod visokimi pečinami se belijo Vojtove ovce, kraguljci cinkajo a Vojta piska na piščalko in poje:

»Težko mi ni, lahko mi ni,
le k Hanči si srce želi . . .«

A ona mu je odgovorjala:

»Če bi od dneva ključje imela
opoldne bi si noč odklepala . . .«

Tako sta si pela in odpevala, da so odmevale gore in doline in solnce je bilo jasno in toplo, da se je vsaka cvetlica nasmihala.

Oh, ali pa kadar je stari Tomek zaigral v koči na gosle in je Vojta skočil k plesu! Ni ga bilo nad njim plesalca. Tako se

je nesel nad zemljo. Kakor da ima sokolova krila privezana. Vsa dekleta so ga hotela pojesti z očmi ali on je hodil le za njo, za Hanco.

Ali pa kadar je šel dež in so vsi skupaj posedli okrog ognja. Vojta jo je objel v pasu in jo pritisnil k sebi, da ji je skoro srce skočilo iz prsij. Kadar jo je poljubil se ji je vse stemnilo pred očmi in težko se je odtrgal obraz od obraza.

Milejši ji je bil kakor te zvezde in kakor to solnce na nebu. Stari Tomek je pripovedal povesti a oni so poslušali sedeč pri ognju, eden poleg drugega.

Mili, mogočni Bog, vse to je minilo, kakor da je človek prespal.

Minilo je in ne bo se vrnilo...

Pastirske kočje so ostale že na njo; šla je proti Zelenem vrhu. Snega je bilo vedno več, veter je bril vedno močnejše, dih se je davil v prsih. Tam nekje po skalnatih robih so preletele preplašene divje koze, ena, dve... pet jih je našela Hanca.

Proti Lilijovemu so se gnali, začrnili so se na beli plani in izginiti. Nehote se je obrnila Hanca v ono stran in šla dalje.

Začele so jo že opuščati sile in nekaki rdeči plamenčki so ji letali pred očmi, spočetka bolj poredka, potem pa vedno gostejše, vedno bolj rdeči, kakor krvav dež. In mraz ji je bilo, kakor da bi bilo celo telo obloženo z ledom. Tudi v glavi je začelo Hanci nekako čudno šumeti, kakor bi jo nekaj žgalo v možganih. Obstala je. Povsod gore, bele planine, črne, zametene pečine tako visoke, kakor se ji dozda niso zdele še nikoli; nizko, s snegom pokrito grmovje, skrivljene, zmrknjene smreke, okolo katerih so rasli zameti a na nebu kakor za svinčenim zagrinjalom, solnce brez leska, kakor mrtvo. Pusta, neizmerna samota...

Hanca je hitela dalje. Pozabila je že skoraj, zakaj je pobegnila iz vasi in če je sploh tam zadaj za njo kakšna vas. Mešalo se ji je: kakor da bi nekje daleč zvonili zvonovi in pel duhovnik, kakor takrat, ko je umrla njena mati. Včasih je zavil veter tako žalostno, kakor da grobovi ječe. Hanci so se začele šibiti noge, v očeh se ji je delala tema a v glavi je šumelo in gorelo čim dalje bolj. Potem se ji je zdelo, da se vse vali na njo in jo zasipava: skale, gore in oblaki. Čutila je tesnobo, neko težo na prsih in ramah, kakor na božji poti v ludzimerski cerkvi, pri roženkranski Materi Božji, ko je mislila, da jo bodo ljudje zadušili v gnječi. Tu se je spomnila na ludzimersko Mater Božjo v modrem plašču in z zlato krono nad oltarjem. Hanca je že takrat goreče molila k nji, čuteča nad seboj nesrečo. Tudi zdaj je hotela moliti njej na čast, ali ker je že tako dolgo hodila in so se ji noge tresle pod njo, je začela le šepetati: Zdrava Marija, milosti polna, Gospod je s teboj...«

V tem se je nad Uplazem zatresla neka bliščoba. Hanca se je zdrznila: Kaj je to?

In svetloba je vedno bolj naraščala, bližalo se je Hanci, srebrno in blesteče. Hanca se je zelo prestrašila, v glavi ji je šumelo še bolj močno, noge so se ji šibile, hotela je bežati ali zdelo se ji je, kakor da prihaja s te svetlobe tih in prosladek glas: »Ne boj se...«

Hanca je obstala.

Zopet se je oglasil glas: »Pojdi!«

»Kam?« je zašepetala Hanca.

Glas je odgovoril: »V nebo...«

Hanca se je opogunila, povzdignila oči in zagledala lice, sladko kakor med, oči kakor potočnice. Nekaj kakor modri plašč je plahetalo v svetlobi a v višini, se ji je zdelo, da se blesketa zlata krona.

»To si ti, Kraljica nebeška?« je zašepetala Hanca.

In zdelo se ji je, da je Mati Božja prikimala in da je pred njo šla proti Lilijovem vrhu. Neke nove sile so navdale Hanco, noge so postale trdnejše, v glavi se je šumenje nekoliko pomirilo a zime skoro čutila ni. Tudi veter je za par trenutkov utihnil. Samo oblaki so vedno večji, vedno bolj težki preprežali nebo in vedno bolj megleno je brlelo sonce, mrtvo popolnoma.

Hanca je šla spočetka hitro z nekako slutnjo v srcu ali kmalu so se ji spet začele mešati noge, rdeče iskre so se začele utrinjati pred očmi, v glavi ji je divje šumelo, velika slabost jo je prevzela, komaj, komaj je vlekla noge iz snega.

»Gospa, sela, bi!« je zašepetala.

»Pa sedi!« je odgovoril glas iz svetlobe.

Hanca je torej sedla pod veliko skalo, naslonila se je s hrbtom na njo in potegnila boleče noge k sebi. Ali svetloba je začela nekako pojemati, temnela je in ugasnila.

Zopet ni bilo ničesar okoli nje, samo gore, skale in bel sneg, žalosten in nem...

To vse se je zlivalo Hanci v nekako zmes gor in snega pod umazanim nebom.

»Gospa, zapoveš?« je zašepetala.

Ali odgovora ni dobila. Hotela je klicati ali ni mogla. Zdelo se ji je, kakor da bi ji bil kdo položil težke kamne na roke in noge. Zima ji je začela lezti po telesu, kakor mravljinici in taka slabost se jo je polastila, da je komaj dihala. Kakor bi ji nekdo mašil ušesa in oči, nič ni vedela, ničesar mislila, samo čutila je, da je čim dalje več snega okoli nje, da ji pokriva že noge in zasipava prsa. Naenkrat ji je postalo toplejše. Veter je utihnil v zraku, celo sonce je par trenutkov svetlejše zasvetilo izza sneženih oblakov in posrebrilo gore s svojim leskom.

Hanca je brez moči gledala predse. Čutila je, da se godi nekaj čudnega z njo, nekaj je ledenelo v nji, trdelo. Vedno večja slabost jo je obhajala, težki spanec jo je silil.

»Zaspala bom«, je zašepetala.

V tem se je zamračil cel svet, veter je zapihal, kakor lavina je planil z gor, cele oblake snega je podil pred seboj. Oster, droben led je začel šihat Hanci v obraz, do pasu jo je že zametal veter, v oči in v usta ji je tlačil sneg. Topla kri ji je še enkrat zavrela v licah in v sencih.

Zavest se ji je spet vrnila z bridko bolestjo. »To je moja smrt,« je pomislila, prestrašena se je hotela vzdigniti, vstati, ali bila je popolnoma oslABLJENA, v glavi se ji je znova skalilo. Slišala je šum, videla je gore, ali vedno manj, vedno slabejše.

Zopet je zagledala v mraku, na snežnem oblaku v megli svetlobo, mnogo bledejše, kakor prej ali mnogo bližje, skoro čisto poleg sebe. Da zazdelo se ji je, da se dotika njenih ram neka roka. Povzdignila je oči: isti obraz, sladek, kakor med, oči kakor potočnice. In zopet se ji je zdelo, da sliši isti tihi in tako sladki glas: »Pojdi!«

»Kam?« je zašepetala Hanca.

»V nebo. Daj mi roko,« je rekla Mati Božja.

In Hanca ji je podala roko in je šla.

J. P. CVETAN:

SOSEDA.

Z nočilo se je. V neki trški gostilni se je pomiril za trenotek hrup in vrišč, ki je vladal celi dan, kajti danes je bil semenj. Nekaj pivcev je namreč že odšlo, ostali pa so še dalje pili na račun, kar so danes prodali ali kupili, in začeli so se tiho med seboj pomenkovati. V sobi je postalo temotno in gostilničar je prižgal luč. V cerkvi je odzvonilo ave Marijo.

Toda tisto tiho govorjene ni trajalo dolgo, povrnil se je prejšnji hrup in vrič, ki je bil še živahnejši. In prinesel je zopet gostilničar vina na mizo, da so pili žejni gostje, da se jim je razvnela kri, da se jim je potolažila duša in umirilo srce. Vino jim je šlo v glavo, postali so korajžni in veseli. Zlasti sta bila glava dva, ki sta sedela v kotu. Imela sta sicer v začetku posiljiv prijazen pogovor, ki pa se je boljbolj nagibal v hude nasprotujoče se besede — nastal je prepir med njima.

Ta dva možakarja sta bila Hribar in Čepon, soseda iz vasi, kake dve ure oddaljeni od trga. Kdor je poznal Hribarja, ni mogel reči o njem dobrega, kajti bil je hudoben in prepirljiv mož, ki se je skregal skoro že z vsemi vaščami. S tem se je prepiral radi zemlje, z drugim zopet radi druge stvari, s sosedom Čeponom pa sta prišla v prepir radi stvari, ki se bo gotovo vsakdo čudil. Hribar ni mogel — dasi je bilo od takrat že kakih dvajset let — pozabiti, da je vzel Čepon v zakon

dekle, ki jo je Hribar rad imel. Pa Čepon, četudi ni ljubil prepиров, moral se je s Hribarjem prepirati, srce mu ni dalo miru. Potegniti se je moral za svojo stvar, za svojo pravico, ki je stala na njegovi strani; kajti Čepon se je pred dvajsetimi leti oženil z deklico, ki ga je ljubila in ni marala za Hribarja, ki je bil revnejši. Čepon pa je bil bogat kmet, pa tudi reči se ne sme, da ni bil postaven fant. Hribar nasprotno je bil bajtar in grd, z dolgim nosom. A to bi se že spregledalo, če ne bi imel Hribar preveč slabih lastnosti, vsled katerih ga marsikatera ni hotela vzeti. Pa tudi on jo je dobil, sebi enako. Prav. In prepir je vladal v njegovi hiši, odkar je bil oženjen, dočim je pri Čeponu miroval mir božji med ljubeznijo žene in moža. Samo med sosedom Hribarjem se je vnel prepir, ki ga je zanetil Hribar, a sta postala zopet kmalu dobra: Hribar samo na videz, Čepon iz srca. Tako sta tudi danes šla Hribar in Čepon skup v semenj, bila celi dan v prijateljstvu, a zvečer v gostilni se je vnel med njima zopet prepir, hujši od prejšnjih. Vino sta naročavala in pila, bila sta že precej vinske glave in volje — vino ju je razdražilo. Pijana sta bila že precej, oba enako.

»Kaj pa vendar hočeš spet od mene?« vpraša Čepon, skrajno jezen, svojega soseda Hribarja. »Ali želiš, da ti prepustim ženo, ki je za vedno moja, in ti imaš tudi svojo. Ali kaj vendar hočeš?«

Jezen je bil Čepon in v jezi je izpraznil do dna kozarec. Tudi Hribar je bil jezen vsled vprašanja sosedovega, kajti pivci so slišali to in so se na glas zasmeljali.

»Bodi no tiho, Čepon!« mu odgovarja Hribar. »Kaj se boš jezil. Ničesar ne želim od tebe, ko vem, da mi ničesar ne daš.«

»No, če ničesar ne želiš od mene, pa tiho bodi!« se jezi sosed Čepon. Videti je bilo, da je jako razdražen in da se nikakor ne da pomiriti. Dočim je bil Hribar že sit prepira, ga je hotel Čepon ravno nadaljevati. Tudi pil je več, nego Hribar.

»Kaj bi se človek ne jezil!« govori zopet Čepon, ko vedno eno in isto žlobodraš proti meni. Posestva, veš, ti ne morem dati. Imam sina. Žene tudi ne.«

Pijan je bil Čepon preveč in preveč je že zbadal soseda, ki pa je molčal. Ni hotel več odgovarjati Čeponu, tih je bil, da bi se Čepon preje pomiril, in v srcu je nekaj ganil. Ni bilo to dobro in vesel je bil tega. Več ni bil navidezno jezen na Čepona, ampak samo smehljal se je škodoželjno.

Čepon pa je pil dalje in se je jezil. Čudno, drugikrat je bil Hribar začetnik prepиров in tudi nehati je moral zadnji. Danes pa je obratno. Vino, ki ga je Čepon že toliko zaužil, je povzročilo to ...

Zunaj pa je videl Čepon, da je Hribar vstal, da bi šel domov, je plačal tudi on in je šel s Hribarjem ven. Bila sta zopet dobra in zavila sta iz trga na cesto, ki pelje v domačo

vas. Čepon se je opotekal, včasih ga je moral še celo Hribar prijeti, da ni padel. Tiho je šel poleg Hribarja, nič hudega sluteč.

Hribar pa je takrat bojeval mučen boj v srcu. Domislil se je, da imata iti še čez deroč potok. Noč je temna, nikogar ni zunaj. Hudobni duh je bodril Hribarja, ki je poslušal njegove sladke besede. Zagrabit Čepona za grlo in potisniti ga v potok. Čepon bo utonil in konec bo njiju prepirov. Nihče ga ne bo videl. Take misli je gojil Hribar, čimbolj sta se približevala potoku...

Toda naenkrat mu je začelo srce močno utripati. Kaj pa, če ga dobijo, da je on povzročil smrt Čeponovo? Zakaj ga pravzaprav namerava pahniti v potok. On, Hribar sicer lahko reče, da se je Čepon oddaljil od njega in da je sam padel v vodo. Toda pivci iz gostilne bi pričeli, da sta se prepirala in da sta šla skup iz gostilne. Naj bo, kar že hoče, Čepon ima ženo, ki jo je Hribar imel rad. Radi tega mora Čepon iz sveta...

Tiho, kakor bi bila nema, sta šla Hribar in Čepon počasi naprej. Le včasih je rekel Čepon v pijanosti katero, pa ne hudo, Hribar pa si še govoriti ni upal. Kajti že je imel slabo vest pred nameravanim dejanjem...

In zopet je dvomil, bi storil, ali ne kar namerava... Pa šinilo mu je v glavo: da...

In ostal je pri tem sklepu...

Približala sta se potoku. Že sta zaslišala šumenje vode. Hribarja je bilo nekako strah, ko je bilo v tej temni noči vse tiho razven šumenja vode, ki mu je vzbujalo hude misli, katerih ga je bilo tudi strah. Pa se je kmalu pomiril. Ko stopita na most, malo zastane Čepon, kakor bi počakal smrti, ki mu je pretila. Hribar pa, ki je bil čisto miren, zagrabl Čepona za vrat, ga potisne k tlom in en močan sunek z rokami — Čepon je bil v vodi. Še zavesti si ni mogel, kaj se je pravzaprav zgodilo, že je zaklical na pomoč, tudi sam si je hotel pomagati, pa revež je bil preveč pijan. Dvakrat, trikrat se je pokazal na površju, nato pa je izginil. Voda je tekla naprej zopet tako, kakor prej...

Hribar pa, ki je gledal čisto mirno ta prizor in ko je videl, da je Čepon že utonil, se je grozno zakrohotal in zbežal v črno, temno noč, kakor bi se nič ne zgodilo. Naenkrat pa ga je začela peči vest za čin, ki ga je storil, in podila ga je naprej, ni se upal ustaviti, bežal je čez polje in travnike; malo se je ustavil, da bi se oddahnil, a zopet se je oglasila vest, ki ga je zopet zapodila v dir... In bežal je dalje...

Naenkrat pa je začutil, da mu nekdo sledi s težkimi in močnimi koraki. Obrnil se je in obstal — pa ni bilo nič. Samo zdelo se mu je. In strah ga je bilo še bolj. Pa je začel zopet bežati...

Divjal je v noč kakor bi blaznil. Oči je imel široko odprte, da so lažje prodirale temo. Navstaljal je uho, tresoč se ob pogledu na sleherni grmiček ob poti. Groze je zatrepetal, kadarkoli je zaslišal za seboj šum kamenja, ob katero je zdajpazdaj butnil z nogami. Bežal je skokoma, zdaj sklonjen naprej, kakor preplašena zver, ki želi utesi lovčemu izpred oči, ves prepadel. Bežal je, kakor bi ga kdo preganjal...

Preganjala ga je slaba vest...

In zopet se je obrnil nazaj. Zdaj se vzdigne tam v dalji velikanska postava, človeška postava, velika ko gora. Vse okrog je bilo temno in mirno, okrog tiste postave pa se je svetlikalo, oči so žarele, po licu pa so kapale kaplje. Natanko je spoznal Hribar Čeponov obraz, ki je gledal žalostno v temo. Ustrašil se je te prikazni, lasje so se mu zježili, začel je zopet bežati čez polje in travnike — — —

Ves izmučen in spehan je prišel Hribar domov. Trepetajoč in tresoč je legel v posteljo. A spati ni mogel. Vest ga je pekla. Zakričal je včasih, se je pomiril zopet in premetaval se je po postelji.

»Je prišel že Čepon domov?« vpraša v polspanju ženo...
Šele proti jutru je zaspal...

*

Ko ni bilo gospodarja Čepona že dva dni domov — mislili so, da je pri bratu v trgu — je začelo Čeponove skrbeti, kje je. In zvedeli so, da ga ni bilo nič pri bratu. Nadaljno poizvedovanje jih je gnalo k potoku, — morda se je domov gredé ponesrečil — kjer so res našli deset korakov od mostu Čeponov klobuk in dva koraka naprej v gomovju Čepona — mrtvega. In prišla je komisija, ki je dognala, da je bil Čepon dva dni in eno noč v vodi...

Ko je bil Čepon pokopan, je bilo treba še poizvedeti, kako je prišel v potok. Med poizvedovanjem in preiskavanjem so prišli do tega, da je moral biti tu vmes Hribar. Poklican je bil pred sodišče, pozvano je bilo tudi nekaj brezpomembnih prič, ki pa niso nič mogle pričati proti Hribarju, ki je trdovratno tajil svoje dejanje. Iz različnega pripovedovanja prič so vedeli sicer sodniki, da je krivec, a mu nič niso mogli. Kajti glavne priče ni bilo, ki bi izpovedala:

»Jaz sem ga videl, kako ga je vrgel v vodo.«

In izpuščen je bil Hribar na prosto...

Toda zopet se mu je oglasala vest, ki mu je tako kljuvala srce. Kadar je videl Čeponovo posestvo, kadar je srečal katererega Čeponovih, se je spomnil svojega dejanja in vest ga je jela peči, da mu ni bilo več mogoče tega prenašati...

Pa je šel na sodišče in izjavil:

»Jaz sem tisti, ki sem vrgel Čepona v vodo, da je utonil. Tu me imate in sodite!«

In obsodili so ga...

Ljudje pa, ki se niso čudili, da je storil Hribar to, kajti le ta je zmožen kaj takega, so dejali opravičeno:

»Zaprla ga ni obsodba, ampak — vest.«

PODKRIMSKI:

OJ, TO ŽIVLJENJE...

Solnce je posijalo izza Krima in me vzbudilo iz mučnih sanj. Hitro sem vstal in šel ven v prosto naravo. »Kam sedaj?« sem se vpraševal.

Prijela me je želja, da bi bil zopet enkrat sam tam na krasnem izanskem polju, ki krije toliko lepih, pa tudi žalostnih spominov iz prošle dobe...

Bila je nedelja. Zatopljen v preteklost nisem zapazil, da sem jedva sto korakov oddaljen od vaškega pokopališča. Obenem zaslišim žalostno petje zvonov iz vaške cerkvice, ki so jo zakrivale mogočne stoletne lipe.

Ozrem se in zapazim v daljavi mrtvaški izprevod. Spre-daj črna krsta, za njo pa so stopali ognjegasci v paradi, njih čake so se svetile v jutranjem solncu.

»Koga nesejo pokopati?« vprašam mimoidočega znanca.

»Mladega Erjavca iz Bresta, gospod, če ste ga poznali.«

»Kaj?« sem se začudil, »saj sem ga vendar videl še pred kratkim čilega in zdravega.«

»Veste«, mi zašepeta, »ljudje pravijo, da ni umrl naravne smrti, menda so ga stepli, da je umrl vsled udarcev po glavi.«

»Kdo pa ga je stepel?«

»Imel je čudno življenje ta Erjavec. Pred par leti se je oženil in ljudje so si začeli, kmalu šepetati, da se z ženo ne razumeta najbolje. Saj veste, kakšne so vaške opravljivke, takoj opazijo, če ni kaj v redu pri hiši. Sprva je bilo sicer vse bolj tiho, ko pa je začel ranjki posedati po gostilnah in pijančevati, se je splošno zvedelo za njegove domače razmere. Neka večera, ko sta se zopet prepirala, je ušla žena domu k starišem in se je vrnila šele tedaj, ko ji je prepustil polovico premoženja. Prepirala sta se kljub temu dalje; pred enim tednom jo je vlačil za lase v pijanosti po hiši. Navzoč pa je bil slučajno njen brat in ta ga je menda pretepel. Drugi dan so ga peljali v bolnišnico, kjer je umrl. Ali ni bilo žalostno njegovo življenje?« mi še pripomni.

»Da, v resnici žalostno.«

»Poglejte, gospod, tako mlad človek bi lahko živel še petdeset let, pa mora leči pod zemljo. Je pač tako to življenje.«

»Naša usoda«, mu odgovorim.

Šla vsa vsak svojo pot.

Prispel sem do visokega jagnjeta, ki je stal samotno sredi polja in molel svoje veje visoko v zrak. Pod njim v senci je sedel berač in otiral znoj raz čela.

»Dober dan«, me nekako boječe pozdravi.

»Bog daj!«

»Prosim kak dar, ker sem ubogi siromak.«

»Kako ste prišli do beraške palice očka?«

»E, gospod, povest mojega življenja je dolga. Marsikaj sem prestal na svetu. Trpel in delal sem od zgodnje mladosti pri drugih ljudeh, jedel sem celo življenje kruh drugih mater, lastne matere niti poznal nisem. Vendar bi si lahko kaj prihranil na starost, pa zašel sem med slabo družbo in živeli smo samo za takrat. Saj nam niti na misel ni prišla starost, ki je žalibog tako hitro za petami. Zbolel sem, videl me ni nihče prejšnjih znancev, ljudje me tudi niso marali, ker so poznali moje prejšnje življenje. Šel sem v bolnišnico. Ko sem se povrnil, mi ni kazalo družega, kakor vzeti beraško palico v roke in hajdi od hiše do hiše. Ej, huda je ta pot, pa kaj hočem, živeti moram. In ljudje me pode dalje, kakor psa, če mi pa dajo vbogajme, mi dajo z nejevoljo in godrnanjem.«

Orosile so se mu oči, ko je končal. Segel sem v žep in sem mu dal mali dar.

Nisem poslušal njegove zahvale, stopal sem urno med zelenim poljem... ..

Krasna je bila pot med cvetočimi travniki in polji, kjer se je pripogibalo rumeno klasje v lahnem vetru. Celo polje je bilo podobno valovitemu morju, kadar pihlja hladna večerna sapica.

Občudoval sem to naravo in si mislil: mogoče še danes, lahko tudi še par dni dvigate tu ponosne glavice, o krasne cvetke, potem pride kosce ali ženjica, padle bodete pod ostrim jeklom in ne dvignite se nikdar več, ker taka je vaša in — naša usoda — — — — —

Telesno in duševno zmučen sem prispel proti večeru domu.

Na pragu me sreča mati rekoč: »Naš sosed je zopet nesrečen. Jernačev konj je njegovemu konju odbil na paši nogo.«

»No, nesreča se je zgodila, kaj moremo zato«, ji odvrnem.

Stopil sem v vežo. Tu je sedel pri mizi nesrečni sosed pri kozarcu žganja, naslonjen na mizo in zatopljen v bogve kakšne misli, v kotu na tleh pa je sedela njegova žena vsa objokana, okoli nje je ležalo pet raztrganih in umazanih otročičev. Moj oče ga je tolažil.

»Povem ti France, jaz sem najnesrečnejši človek na svetu. Naj se obrnem na desno, ali levo, naj delam in trpim kot živina, vedno me zalezuje nesreča. Denarja nič, živeža nič. Mislil sem, da si bom sedajle kaj zaslužil s konji v gozdu, a sedaj je ven. Kako naj preživim otroke in ženo? Meni je obupati.«

»Ne misli tako hudo,« ga tolaži moj oče. »Bog skrbi za vse. Tudi jaz sem prestal mnogo, mnogo nesreč me je obiskalo, vendar sem še danes živ. Bodi pameten in se daj potolažiti.«

»Šel bom in se bom končal, potem bo vsaj konec trpljenju in večnim skrbem.«

Njegova žena ga je pogledala s prosečim pogledom, iz njenih oči je gledala skrb in beda.

»Saj tudi jaz trpim,« mu je dejala, »saj tudi jaz nosim težave in skrbi, vendar ne obupujem. Poglej te-le uboge najine otročiče, kaj bodo delali, kako bodo živeli, če jih ti zapustiš?«

Predramil se je in ozrl na svojo deco, ki je med tem pospala na trdih tleh. Ta prizor je vzbudil usmiljenje v njegovi duši do nedolžne dece, zavedal se je očetovskih dolžnosti in oko mu je zažarelo v novem upu do prihodnosti.

Vstal je, sklonil se nad speče otroke, vzel najmanjša dva v naročje in šel z njimi in ženo domu.

»Oj, to življenje!« sem si mislil, ko sem šel v sobico, »kaj nam nudiš družega, kakor skrbi in bolesti?«

In zdel se mi je v onem trenutku srečen mladi Erjavec, ki spi pod zeleno rušo — — — — —

JOSIP LOVRENČIČ:

OB SVIDENJU.

(Posvečeno prijatelju Vek. Remcu.)

O aloi prelestnih sanj, ki s smelo
sem mislijo vsadil jo v dni življenja
sem ti govoril v uri hrepenenja,
ki ogenj je prijateljstva razvnelo.

Po dolgem prašaš, kaj mi mračno čelo,
kaj ni v očeh radostnega žarenja —
Historija Ti vse pove, ki jenja:
— Iz aloe je razočaranje vzcvetelo ...

Molčiš, a molk Tvoj glasno govori,
naj se zamislim v čas odbeglih dni
in spomnim Tvojih se besed veselih:

— Ko pride nad Te težka ura, drug,
in moral boš izpiti grenki kelih,
ne zabi, da Tvoj dom je solnčni jug! —

STONE RAKOVČAN:

SPOMIN . . .

Cipresi dve
na kraju vrta
tam stoje —
vrhovi njih
tak tiho,
žalostno šume
kot nikdar prej — — —

Pod njima pa
ah — klopica
podrta že,
ki priča je
nekdanjih dni —
se spomniš li?

In vodomet
nekdaj šumeč,
lahko hiteč
navzgor, navzdol —
zdaj mirno vse —
in ene kapljice ni več — — —

*

— Odšla si Ti —
i s Tabo šlo življenje je,
ki nikdar ne povrne se!

JANKO:

GOSPOD IN TRIJE POTEPUHI.

Nekoč se je zgodilo, da je našel bogat človek deset goldinarjev na cesti. Ker je bil lene krvi in pravičen, je govoril pri sebi: »Moji niso ti goldinarji, a komu naj jih dam? Največjemu lenuhu jih bom dal, ker se nisem nič trudil za nje.«

Kmalu nato je prišel v mesto in na starodavnem vodnjaku sredi trga je sedelo troje potepuhov. Gospod je stopil k njim in jih je pozdravil: »Lenoba je očitna, samo to mi povejte, kateri izmed vas je največji lenuh. Deset goldinarjev imam za tistega.« Takoj je vstal prvi in je rekel: »Jaz sem, gospod!« Drugi je samo roko iztegnil in je rekel: »Jaz sem, gospod!« Tretji pa se ni premaknil in se ni ozrl in ni rekel ničesar. Šele čez dolgo časa se je spomnil: »Ako mislite dati goldinarje meni, mi jih morate sami položiti v žep. Jaz sem prelen, da bi roko iztegal zaradi njih.«

Gospod je obdaroval tretjega potepuha in je bil vesel. Zdelo se mu je celo, da je doživel nekaj jako poučnega.

Žrtev študij.

Oče: „Kako se ti godi? Kakor je videti, dobro, zgledaš kot sod.“

Sin študent: „Ja, ja, to me je pa tudi stalo mnogo prečutih noči . . .“

Pri izposojevalcu mask.

„Potrebujem zelo šaljivo masko, s katero bi mogel iti tudi na cesto.“

„Hm — to bi bilo najboljše — kot avtomobilist.“

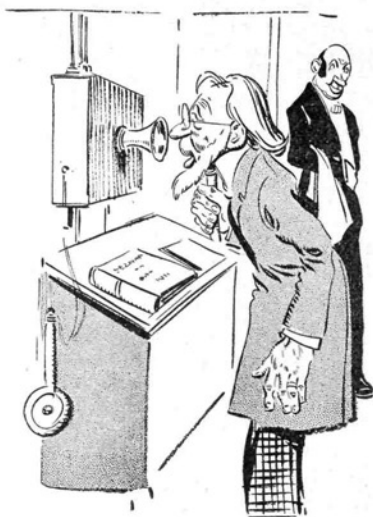
Da je lepše videti.

Profesor: „Vse zastonj, v spričevalo moram zapisati „zelo neredna“.“

Služkinja: „Če že mora tako biti, prosim gospod, napišite vsaj latinsko . . .“

Pri telefonu.

„Halo! Spojite me z mojo ženo!“
Glas iz centrale: „Katera številka?“

Profesor: „Kajsi vragamislite, da imam numerirane kot Turek?“

UGANKE

35. Šaljivo vprašanje.

Franja Kozjekova, Vače.
Nima nog pa se premiče,
nima ust pa te pokliče.

— Kdo?

36. Magični kvadrat.

Vinko Bitenc iz Podgore.

a	a	a	e
o	p	p	p
r	r	r	r
s	s	t	t

37. Vizitnica.

Vinko Podgorski.

Katra Anaci

V imenu je skrit poklic osebe.

38. Homonin.

Tine Gorenjec, Ljubljana.

Zvezde so sijale _____,
ko je šla mati z _____
v prodajalno po _____.

Rešitve ugank v 10. številu.

31. Tone, to ne. 32. Nabrežina. 33. Elija, lilija, Litija. 34. Kašelj.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Naročila, reklamacije, pritožbe, rešitve ugank i. t. d. naj se pošiljajo naravnost na Vydovo tovarno hranil v Pragi VIII., rokopisi pa na Zofko (Kveder-Jelovšek v Zagrebu, Ilica 20).

Draga. Za nič. A. R. Slabo. Zvonka s Pohorja. Boljše ali še ne za tisk. Mostiški. Poskus. Borograjska. To je pa res že prestarinsko! Pošljite kaj drugega! Vinko. Oh, pustite luno in pesni: »kovanje!« Šišenska Atena. Kje ste prepisali? Janja. Drugič pišite s črnilom, da si človek vsaj oči ne bo kvaril brez potrebe. Francetov. Naivno. Franja. Še bolj naivno. Klementina. Torej Vi ste že mnogo slabjših pesmi čitali, kakor so Vaše? Jaz tudi, samo ne tiskanih! Valo. Tudi umetnost potrebuje forme in discipline. Ginletti. Opevati domovino res ni lahko, stokrat in tisočkrat se je pelo in reklo že vse, kar se more reči lepega in dobrega. Šolarčki iz nižje gimnazije ne morejo biti taki nalogi kos! Pivčan. Ne krop, ne voda. Meden. Pesmi Vam niso medene. Snežna. Danes sem že dva duceta luninih slavospevov vrgla v koš. Tudi Vaš je tam. Sotrudnike prosim, da pišejo razločno, da ne jemljejo vsakikrat drug pseudonim in da me ne obsipavajo preveč s pesmicami, ki so za nič. Drobiz ne vračam. Naj si vsak svoje verze prepiše, če se mu zde tako dobri.

Vsebina: JANKO TRPIN: Življenja boj. — IVO TROŠT: Izjema. — FR. S.: Sanje. — MATKOVIČ: Veter. — ELVIRA DOLINAR: Snubec. — FRANJO NEUBAUER: Težka ura. — DAMJAN: Groga. — V. NARTE: Spomini. — SLAVKO TABORSKI: Materi iz tujine. — IVAN WASTL: Koroški narodni pregovori in reki. — KAZIMIR TETMAJER: V nebo. — J. P. CVETAN: Soseđa. — PODKRIMSKI: Oj, to življenje... JOSIP LOVRENCIČ: Ob svidenju. — TONE RAKOVČAN: Spomin... — JANKO: Gospod in trije potepuhi. — Uganke.

Izdajatelj in za uredništvo odgovoren: F. Vydra v Pragi VIII.
Tisk firme Zdeněk Binko v Pragi II., Vodičkova 22.

Anton Štýbr, nadzornik, Želechovice, Čížkov pri Lovozicah. Pošiljam Vam fotografijo naših dvojčkov Anice in Stazice, ki so bile prihranje-

Milica Štrobach.

Anica in Stazica Štýbr.

vane od drugega meseca z Vašo dobro otroško moko, ki jima je zelo ugajala. Ko sta uživala Vašo dobro otroško moko, sta bile vedno vesele in zdrave. Čutimo se dolžni, zahvaliti se Vam kar najsrčneje.

Silvester Varner, kmetovalec, Dolni Smrčne, Brtnice, Moravsko. V prilogi Vam pošiljam podobico našega Korlčka, ki ga prihranjemo z Vašo otroško moko, katera mu gre izvrstno v slast. Star je 4 mes. in tehta 8 kg. Prav rad priporočam Vaš izdelek, kot dobro sredstvo za prehranjevanje otrok. Pošljite mi obratno 3 kg.

Ivanček Vrhovnik.

Korlček Varner.

J. Vrhovnik, Novi Udmat pri Ljubljani. Zelo izvrstna hrana je Vydrova otroška moka, kar je razvidno iz slike 1 letnega našega sinčka Ivančka. Zato jo vsakemu najtoplejše priporočam, kdor hoče imeti zdravega otroka.

NOVOST.

STEKLENICE ZA VYDROVO OTROŠKO MOKO.

Za večkratno potrebo, priredili smo za našo otroško moko steklenice. Kupite si jo enkrat za vselej, z daljšo množino jo pa le dopolnjujete. Je lepe oblike, iz čistega belega stekla za 80 vin. Napolnjena 3 K 20 vin. Z ozirom na steklenico pre naredili smo tudi zamotanje za celi 1/2 kg. Vydrove otroške moke.

Mnogo mamic naroči 3 kg. moke naenkrat, ker taka pošiljatev gre poštine prosto. Komur ljubo, blagovoli si to steklenico naročiti. Na konec ostane gospodinji vedno praktična bodisi za kavo, sadje in t. d.

ZA GOSPODARJE IN GOSPODINJE

Letos je seno drago in marsikteri kajžar, ki nima mnogo zemlje in še manj pridelka, bo moral prodati svojo kravico, reditelko in deca bo ostala brez mleka, gospodinja brez masla in sira. Taki mali gospodarji bi morali misliti na nadomestilo in kupiti vsaj kozo, če za kravo ni dosti krme. Koza je pri nas malo v čislih, nekako z zaničevanjem se govori o nji. In vendar je to jako koristna in skromna žival, ki ne zahteva niti mnogo dela, niti mnogo hrane. Zadovljna je z malim, ni izbirčna a mleko njeno je za otroke in odrasle še bolj zdravo, kakor kravje mleko. Od dobre koze, ki jo gospodar ali gospodinja ne drži v nesnagi, je mleko prav tečno in brez tistega neprijetnega duha, ki se pripisuje kozjemu mleku. V kavi se večkrat še ne pozna ne. Posebno kjer so otroci, bi morala biti povsod koza v hlevčku, tudi najubožnejši kočar in gostač jo lahko redi. Otrokom je pametna in živahna žival v zabavo in igračo. Koza da $1\frac{1}{2}$ —3 l. mleka na dan; izpitano kozo lahko prodaš mesarju, če jo zakolješ doma, ti tudi koža nekaj odvrže. Kozlič da prav imenitno pečenko. Koza je breja 154 dni, kakšnih šest tednov predno vrže, se moljenje opusti in tudi potem je treba nekaj časa pustiti mleko kozliču, dobro pa je, da se vime vsak dan izmolze do čistega. Zdravniki mnogokrat priporočajo kozje mleko bolnikom in slabotnim otrokom, tudi dober sir se dela iz mleka, maslo pa ni posebno fino. Koza je ceno in vsaj za poskušnjo naj bi jo kupil vsak, ki potrebuje mleka a nima denarja in krme za kravo. Videl bo kako dobro se žival izplača. Kako je kratkočasna in kako malo zamude ima človek ž njo.

*

Tudi mestne gospodinjje bodo letos težko izhajale. Že po leti je bila draginja, da se je moralo štediti povsod in pri vsem a zdaj po zimi je še hujše. Treba je novih izdatkov za toplo obleko, kurjavo in razsvetlavo. Z malo pozornosti se tudi pri drvah lahko uštedi par krajcarjev. Soba naj bo dobro prezračena, predno zakuriš, soba z dobrim zrakom se prej ogreje, kakor nezračena s svojimi vlažnimi izparki in zaduhlostjo. Kadar kuriš, glej da je peč dobro očiščena, ne puščaj cel teden pepela notri. Dolnja vratica naj bodo samo tako dolgo na strečaj odprta, dokler se razgori, potem jih pripri; ko so drva zgorela in se je tudi premog razžaril, da je le žerjavica, zapri tudi dolnja vratica, gornja vratica naj bodo pa sploh vedno zaprta. Dimnika pa nikar ne zapiraj nikoli, lahko se zgodi nesreča. Pri novih pečeh in ognjiščih se dimnik sploh več ne dela na zapiranje, ker je že preveč ljudi tako vrst štednje plačalo s svojim življenjem. Svetilko drži v redu in očisti jo vsak dan. Stenj (doht) dobro osuši na peči, kadar ga kupiš, da ne bo vlažen, ko ga daš v svetilko, tudi ostrži ga vsak dan. Luč bo mnogo svetlejšo

gorela. Tudi posoda za petrolej se mora parkrat na leto očistiti z lugom, da se ne nabere preveč nesnage na dnu. — Pri kuhi štedi glavno na tak način, da ti ničesar ne pride v nič, da ničesar ne vržeš proč. Kuhaj samo toliko, kolikor se sne. Ostanki se radi pokvarijo. Ne puščaj pol v loncu, da pride v pomije. Za krajcar je kmalu kvara a na mesec je to trideset krajcarjev. Pazi, da se ti ne prižge mast, da se ti nič ne pokvari niti na štedilniku, niti v shrambi. Razdeli svoje izdatke, da boš kuhala koncem meseca ravno tako, kakor prvega, ko ti prinese mož denar domu. Ne enkrat vsega preveč, drugič vsega premalo; enkrat pečenka in cvrtje, drugič nezabeljen krompir.

*

Vsak rokodelec potrebuje orodja za svoje delo, skoro ničesar se ne more delati le z rokami; za pranje treba vode in mila, za sekanje drv sekire, za šivanje igle in konca. A za učenje treba knjig, papirja, svinčnikov, peres, zvezkov in mnogo drugih potrebščin. Starši radi godrnjalo čez take stroške, neradi dajo denar zato in posebno na deželi se zdi očetu in materi vsakega krajcarja škoda, ki ga dasta otroku za šolo. Otrok je morda priden, rad se uči, boli ga, da mora vse zberačiti od staršev, kar potrebuje za svojo šolo. Lenuh pa je vesel, da nima knjig in zvezkov in ima izgovor za svoje neznanje. Pri nas je že taka, da očetu ni nikoli žal desetice, če jo da za vino ali za žganje, šolske potrebe otrokove pa se mu zde največja zapravljivost. Kako težko je učitelju v taki šoli, kjer vsakenu učencu kaj manjha, s težavo le gre poduk naprej. A dandanes je bedaku najtežje, vsak težak mora znati brati, pisati, računati. A tudi dninarju je lažje, če zna kaj več. Deček pride na učenje k mojstru, dekle gre v službo in obema je boljše, če sta bistro glave. Kmet, obrtnik in trgovec pa danes z zabitostjo ne prideta daleč. V šoli se otroci ne uče le najpotrebnejšega branja in pisanja, uče se tudi trugih koristnih stvari, uče se misliti in prevdarjati. Prebrisana glava si zna vselej pomagati. V šoli pridejo otroci v dotiko z drugimi tovariši, učijo se spoznavati svet in ljudi. Čas, ki ga presedi otrok v šoli ni zgubljen in denar, ki ga potroši za knjige ni zavržen. Če le moreš daj otroku rad, kar potrebuje za šolo. Revnim pa bi morala občina kupiti šolske potrebščine, da morejo napredovati in se učiti. Drugod po svetu kupujejo nekatere občine sploh vse šolske potrebščine za siromake in bogate, tako da ni že v šoli razlike med siromaki in premožnimi. Hudo je, če je otrok že v šoli zanemarjen zaradi uboštva, če že v šoli čuti brez lastne krivde svoje uboštvo in bahati prezir srečnejših, premožnejših tovarišev, ki niso nič boljši in pametnejši od njega, ampak mnogokrat še nasprotno.

Nekoliko priznanj o Vydrovi žitni kavi.

Simon Aichholzer, posest. in trgovec, Dobje, p. Loče pri Beljaku. Blagovolite mi takoj poslati 5 kg. Vaše izborne žitne kave, ker se je pri nas tako zelo vdomačila. Priporočam jo ob vsaki priliki kot najboljšo nadomestilo prave zrnate kave.

Jera Bernard, posestnica, Kupljenik, pošta Bohinjska Bela. Prosim, pošljite nam še 5 kg. Vaši izborne žitne kave, ker nam zelo ugaja.

Franc Demšar, posestnik, Sovra št. 1, pošta Žiri. Prosim, blagovolite mi poslati 5 kg. Vaše izvrstne žitne kave, ker mi prav ugaja.

Josip Dimnik, posestnik, Studenec št. 33, pošta Dev. Mar., v Polju. Prosim, pošljite mi zopet 5 kg. Vaše izborne žitne kave.

Marija Dolšek, babica, Litija. Prosim, blagovolite mi zopet poslati 5 kg. Vaše žitne kave, brez katere ne moremo biti.

Jernej Hace, kovaški mojster, Potok, pošta Šmartno v Tuhinju. Žitna kava, katero sem od Vas naročil, nam izvrstno tekne.

Jozef Jurša, c. kr. fin. nadstražnik, Barkovlje 601. Z Vašo žitno kavo smo zelo zadovoljni, kajti potrebuje se pri nji manj mleka in manj sladkorja kakor pri oni bobovi kavi, toraj prosim, pošljite nam zopet 5 kg. Vaše izborne žitne kave, ker se nam je v resnici tako priljubila, da brez nje ne moremo biti. To moje pisanje naj bode za vzgled drugim.

Dominik Kotnik, posestnik, Dobje, p. Guštanj. Prosim, pošljite mi zopet 5 kg. Vaše izborne žitne kave, ker ne moremo biti več brez nje.

Anton Sterže, fuž. delavec, Guštanj. Prosim, pošljite mi po pošt-nem povzetju 5 kg. Vydrove žitne kave, ker se nam tako dobro prilega, da ne moremo biti prav nič brez nje.

Terezija Winkler, posest. hči, Cirkovice. Vaša žitna kava nam najboljšo ugaja, tako, da ne moremo biti nič brez nje. Pošljite nam z obratno pošto zopet eno vrečico, za katero pošiljamo objednem denar.

Pripravno steklenico

za Vydrovo žitno kavo priporočamo vsem svojim gg. odjemalcem. Ima zabrušen zamašek, tako da se v nji kava v doglednem času sploh ne izdiši. Gre vanjo skoro cela poštna pošiljatev, ker drži 8 litrov.

To steklenico dajemo za tovarniško ceno: **2 K 20 v**, zabojček 65 v, poštino pa plačamo tukaj in si jo zaračunamo.

Polne steklenice ni mogoče pošiljati, ker bi se razbila.

Vydrovi juhini pridatki

v bistvu zboljšajo in napravijo slabe juhe okusnejše s tem, da jim dajo pravo pikantnost. Juhini pridatki niso kakšno korenčje, temveč vegetabilni ekstrakt.

Vydrova
tovarna hranil,
Praga VIII.

Vydrova gorčica

bodisi francoska drobno zmlata, ali pa slajša kremžka — obe sta izvrstni delikatesi. Naročite si jo na poskušnjo in gotovo nas pohvalite.

Vydrova
tovarna hranil,
Praga VIII.

Vydrovi šumeči bonboni

so osvežujoča ter tudi v času, ko je ponehala neznosna vročina vedno dobra pijača. Imajo tudi zdravilno vrednost zlasti pri glavobolu.

Vydrova
tovarna hranil,
Praga VIII.

Žalibog,

primanjkuje nam prostora, da bi mogli priobčiti obširnejše razprave o posameznih naših izdelkih. Kdor jih še ni poskusil, naj si jih naroči — Vydrovi izdelki so za vsako domačijo. Pošiljatev frankiramo, če znaša naročilo več kot 6 K izvezmi „Vydrovke“, žitne kave in „Julepa“, sadnih sokov.

Vydrov malinovi grog

pijača, s katero se pogrejemo, je iz svežih gozdnih malin. Ponudi ga gostu, ki Te je iznenadil.

Steklenica 2 K.

Vydrova tovarna hranil,
Praga VIII.

Vydrovi oblati

masleni, v škatlji s 25 kosi 2 K
„Destinke“, v škatlji s 40 kosi 2 K
„Delikatke“, v škatlji s 50 kosi 3 K

Vydrova tovarna hranil,
Praga VIII.

Vydrov „Buhtin“

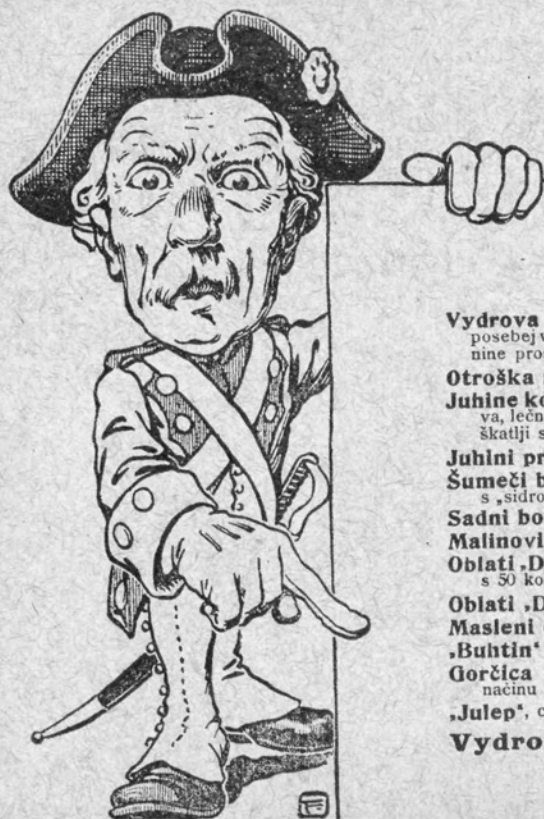
je začimba za buhteljne. Gospodinjji prihrani trud in skrb. Je zelo štedljivo. 1/4 kg, steklenica 1 K.

Vydrova
= TOVARNA HRANIL, =
Praga VIII.

Jiite na moj račun. (Blagovollite podčrtati naročene izdelke, da se izognemo pomotam.)

Škat.	Vrsta blaga	Cena		Skupaj	
		K	h	K	h
	„Vydrovke“ žitne kave	4	50		
	Otroške moke	2	40		
	Steklenico za 1 kg otroške moke	—	80		
	Juhinih konzerv, mešanih v posameznih porcijah	1	50		
	Juhinih konzerv: gobove, grahove, lečne, rezančne in rižove à 1/4 škatlja	1	50		
	Juhinega pridata 1/4 kg steklen.	1	60		
	Oblatov maslenih škt. 25 kosov	2	—		
	„Destin“ 40	2	—		
	„Dessert“ 50	3	—		
	Šumečih bonbonov „Ambo“ škt. 50 kosov	2	—		
	„s sidrom“ škt. 50 kosov	2	—		
	„Bene“, 25 kosov	1	—		
	Buhtina, steklenica 1/4 kg	1	—		
	Malinovega groga, steklenica	2	—		
	Gorčice franc. (mlete) 1/4 kg stekl.	—	80		
	„kremž. (zrnate)	—	80		
	„Julepa“				
	Skupaj				

Vydrovke* pošiljamo popolnoma posebej in vedno franko. Ostale izdelke pošiljamo franko le, ako urésega račun K 6.—. „Julepa“ pošiljamo le po železniči. Št. steklenic ž franko

Ceník:

Vydrova žitná kava poslána posebej v platnenih vrečicah, poštnine prosta 5 kg.	K 4:50
Otroška moka v zavitkih 1 kg.	2:40
Juhine konzerve (grahova, gobova, lečna, riževa in rezačna) v škatlji s 25 porcijami	1:50
Juhini pridatek, stekl. 1/4 kg.	1:60
Šumeči bonboni „Ambo“ in tudi s „sidrom“ zavitek 50 kmd.	2:—
Sadni bonbon „Bene“, 25 kmd.	1:—
Malinovi grog	2:—
Oblati „Desert delikat“ zavitek s 50 komadi	3:—
Oblati „Destin“ zavitek s 40 kmd.	2:—
Masleni oblati zavitek s 25 kmd.	2:—
„Buhtin“ v 1/4 kilogr. stekleničicah.	1:—
Gorčica po franc. in kremškem načinu po 1/4 kg. po	—80
„Julep“, cene (glej inserat).	

**Vydrova továrna hranil,
Praga VIII.**

Ta list se ne more pošiljati kot tiskovina. Blagovolite prilepiti vedno znamko za

5 vinarjev.

Naročnik:

I ne: -----

Stan: -----

Kraj: -----

Pošta: -----

Železniška postaja: -----

Datum: -----

Naznanilo: -----

Vydrova továrna hranil

Praga VIII.

Številka 12.

„DOMAČI PRIJATELJ.“

Letnik VIII.

Božič Vydrovčanov

Oblati k Božiču.

Nepozabite pravočasno naročiti naše oblata. V zadnjem trenutku nam ni mogoče vsem tako ustreči, kakor bi si želeli in to je kočljiva stvar, ker na ta način se lahko zgodi, da bo več naročnikov nezadovoljnih, ker bi jih nemogli tako poslužiti, kakor to vedno storimo. Blaga si pa v večji zalogi ne moremo pripraviti, ker imajo oblata svojo ceno le tedaj, če so sveži.

Oblata so na sveti večer zelo pripraven prigrizek k malinovemu grogu. Ali poznate naš malinovi grog? Pijača je sicer opojna in to ne smemo vzeti za zlo, vsaj je vendar y navadi, da si privoščimo na sveti večer lonček gorkega čaja ali punča. Malinovi grog je boljši. Opojni je ravno tako, ker vsebuje rum, pravi jamajski rum in ne mogoče umeten, pripravljen iz esencov.

Zadostuje le kozarec, da vzbudi veselo razpoloženje, kakor se spodobi na sveti večer. Za prigrizek so pa najboljši naši krhki oblata.

„Maslenke“ pečene na naravnem maslu (za pristnost jamčimo). Gotovo Vam bodo ugajale, radi se bodele spomnili na nje ter jih radi zopet naročali. Škatlja s 25 kosi stane K 2.—.

„Destinke“ polnjene si sadnim kremom. Takih ne dobite niti pri trgovcu niti v sladličarnah. Škatlja s 40 kosi K 2.—.

„Desertke“ polnjene z medom, s pravim čebelnim medom mešanim z lešniki. Imajo poseben okus, vsled katerega jih bodele hvalili in priporočevali. Razven iz naše tovarne ne dobite nikjer takih oblato. Škatlja s 50 kosi K 3.—.

Naši oblata so izmed vseh podobnih izdelkov najboljši in zato Vam dobro svetujemo: „Ne pozabite, bliža se Božič in krona prazničnih pojejen so Vydrovi oblata!“

Nekoliko priznanj o Vydrovi otroški moki.

P. T.

Ivan Beneš, krojaški mojster, Skrchleby, Časlav. Kar se tiče Vaših izdelkov, jih lahko vsakemu priporočam. Z otroško moko smo imeli izvrstne uspehe. Punčka, ki ji je $\frac{1}{2}$ leta, se je na polju prehladila in je neprenehoma jokala. S pomočjo Vaše moke je zopet ozdravela. Danes je zopet zdrava kot riba.

W. J. Fiala, c. kr. cestni mojster, Sobiňov, Sopoty. Naznanjam Vam, da je moj fantek danes 18 mesecev star, da se ga ni ni kdaj dojilo ter da smo ga že od rojstva prehranjevali z Vašo izvrstno otroško moko, ki se je skazala kot izborna hrana tako, da je v 9. mesecu že tekal kot piščanec. Bolezni sploh nikakšni ni podlegel in vsled dnevnega kopanja v mrzli vodi, je postal zelo bister, razvit in utrjen. — Poskusil sem tudi z raznimi drugimi umetnimi hranili, ki so mi bila ponudena, toda v svoji rodbini nisem nikdar dosegel takih uspehov, kakor z Vašo otroško moko. Dovoljujem se Vam torej izreči svojo najodkritosrčnejšo zahvalo za Vaš izvrstni izdelek, katerega povsod toplo priporočam. —

Franc Focke, posestnik Jilové pri Děčínu, št. 183. Pošiljam Vam sliko naše male Irmice, katero že od tretjega tedna hranimo izključno z Vašo otroško moko. Predno jo je začela uživati, je bila večkrat bolna, zahvaljujemo se le srečnemu slučaju, ki nas je privedel k Vaši otroški moki. Otrok Vaš izdelek rad uživa in vsak se ji čudi, ko tako dobro zgleda. Vašo moko, ki se je tako dobro obnesla, priporočamo kar najtopleše vsem svojim znancem. —
Vencel Křížek, Záběhlíce, Zbraslav. Z radostjo izrekam zakvalo Vaši izvrst-

Francek Fiala.

Helenka Kožená.

Irmica Focke.

Marjanca Lerntová.

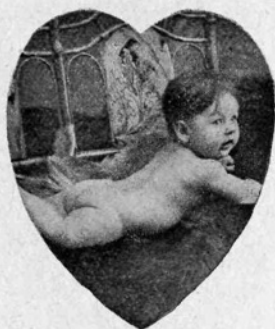
Vencel Novák.

Boža Páš.

ni otroški moki, ki nam je bila priporočana za hranilo naše vnukinje Helenke Kožene. Vašo moko vsakemu živo priporočam. (Fotografija.)

Ana Lenrtová, poproga peka, Černoves, Roudnice n./L. Dovoljujem si poslati Vam podobo naše male Marjance, katera je prihranjevana z Vašo izvrstno otroško moko od tretjega meseca. Kakor videti, ji zelo ugaja, zato jo tudi vsakemu priporočamo. Fotografirana je v starosti 6 mesecev in tehta $7\frac{1}{2}$ kg. Moko kupujemo pri trgovcu g. Rubešu v Roudnici. —

Vlasta Malcová.

Rozalija Malcova, soproga c. k. orožn. stražmojstra, Semily. Tu Vam pošiljam podobo Vydrovčanke, moje drage Vlastice. Po sliki lahko sodite, kako ji ugaja Vaša otroška moka. Vlastica je stara $4\frac{1}{2}$ mesece, tehta $8\frac{1}{4}$ kg. in še nikdar ni zbolela. Zato pravim, kdor hoče imeti zdrave in čvrste otroke, naj si naroči Vašo moko.

Ivan Mrštný, trgovec z lasmi, Čermna. Našega 6 mesecev starega Pepčka že od rojstva hranimo le z Vašo otroško moko. Materinega mleka sploh ni užival. Že več kot en mesec je, odkar sedi sam in sedaj se že postavlja na noge. Pošljite mi zopet 3 kg. te Vaše dobre moke.

Vencel Novák, mizar, Postřižín, Vodolka. Pošiljamo Vam podobo našega Vencla. Fotografiran je bil v $8\frac{1}{2}$ mesecu in sedaj je star 9 mesecev ter tehta $9\frac{3}{4}$ kg. in ima 6 zobkov. Od šestega tedna ga prihranjujemo z Vašo izvrstno moko, katero od svega najrajše papa — ni to videti na podobi?

Ida Pašova, Radeče na Kranjskem. Pošiljam Vam fotografijo našega sinčka Boža, na katerem je videti, kako izvrstno mu služi Vaša

Ladko Práda.

Manica Vackova.

otročka moka. Fotografiran je bil v 11. mesecu. Ker mu tako ugaja, jo priporočamo vsem mamicam.

Nežka Přádova, soproga kotlarja, Kobylisy. Dovoljujem si Vam poslati sliko našega Ladka. Že od rojstva ga hranimo z Vašo otroško moko, ki mu zelo prija in sedaj, ko je komaj pol leta star, tehta $7\frac{1}{2}$ kg. Vsekemu toplo priporočamo Vašo izborno otroško moko.

Oldřišek Vojtěch.

Marija Vackova, soproga mestnega gozdarja v Ml. Boleslavi. Pošiljam fotografijo naše Manice, ki jo že od 4. tedna izključno prehranjemo z Vašo otroško moko. Stara je 10 mesecev, ima 8 zobkov, pa zbolela še sploh ni. Vaš izdelek lahko vsakemu priporočam.

F. Vojtěch, sodar, Hustřavy, Velichovky. Dovoljujemo si Vam poslati fotografijo našega milega Oldřicha ki je bil od 8. tedna hranjen le Vašo otroško moko. Slikan je bil v 6. mesecu ter tehtal $10\frac{1}{4}$ kg. Sedaj mu je 8 mesecev in tehta $12\frac{1}{2}$ kg. Vaš izdelek vsakemu kar najtopleje priporočamo.

France Vokuš, kmetovalec, Vel. Bednárec, Jarošov. Pošiljam Vam sliko male Mařenke,

katero od drugega meseca izteljučno hranimo z Vašo izborno otroško moko. Fotografirana je, ko ji je bilo 10 mes. Sedaj je leto stara, ima 12 zobkov, pa zbolela še ni. Moka ji zelo ugaja, vsakemu jo priporočam in prosim, da mi jo obrato pošljete 3 kg. —

Emilija Vránova, soproga gostilničarja, Skřipov. Dovoljujem si Vam poslati podobo naših dveh otrok, Gabrijele in Pepice. Obe sta rojenji v istem letu, prva je 20 mesecev in druga 9 mesecev stara. Od rojstva sta bile življene z Vašo izvrstno otroško moko, ki jima je bila v popolno nadome-

Mařenka Vokušova.

Pepica Vrána.

Gabrijela Vrána.

stilo materinega mleka in kakor videti, jima zelo koristi. Sprejmite najsrčnejšo zahvalo za Vašo izvrstno otroško moko.

Vydrov malinovi grog.

Poštni sel po gozd' koraka
ter ne sluti, kaj ga čaka.

Zgubil revež steklenico
groga litra polovico.

To zavohajo uhači
in takoj so pri pijači.

Skuhajo si to sladčico
ter trdé tole resnico:

„Vydrov grog Vam je pijača,
ki se vsakemu izplača.“

Zajci v gozdu so veseli,
poštni sel si glavo beli.

